

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 8 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. 50 cr. (8 coroane).
Pentru România 15 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Adunarea „Asociațiunii” la Mediaș.

Frumoase și înălțătoare sărbări românești au fost în ziua de Sfântă-Mărie și zilele următoare în Mediaș. Românii din toate unghiurile țării s'au întrunit pe malurile Târnavei, în vechiul oraș săsesc-românesc, ca să aducă prinos culturii naționale și cu sfatul și înțelepciunea lor să dea nouă avânt, nouă putere și încurajare culturii neamului nostru. În ziua de Sfântă-Mărie și zilele următoare s'a ținut în Mediaș adunarea generală a „Asociațiunii”, cea mai veche și mai puternică însoțire a noastră, care ca o mamă bună și duiosă adună la sine pe toți românii și pe toți îi împărtășește de bunătățile ce le are.

Eată ce ni-se scrie despre adunarea dela Mediaș și sărbările culturale, date cu acest prilej:

Pregătiri și sosirea comitetului.

Fruntașii români din Mediaș au făcut tot ce le-a stat în putință, ca românii, ce vor sosi la Mediaș la adunarea „Asociațiunii”, să fie primiți cu căldură, bine găzduiți și să se simtă bine în orașul nostru. Și în aceasta putem să zicem, că au și isbit. Comitetul central, comitetul de încuierare și celelalte comitete, în frunte cu protopopii Mediașului Ioan Moldovan și Romul Mircea, apoi cu neobosiții domni Dionisiu Roman, Dr. Ioan Ivan, adv. și alți frunțași au lucrat așa, încât au mulțumit pe toți.

Vineri în ziua de S. Mărie la 10 ore a sosit comitetul „Asociațiunii” din Sibiu, condus de vicepreședintele dl. Dr. Ilarion Pușcar, după-ace președintele, dl. preposit I. M. Moldovan sosise în seara premergătoare. Comitetul a fost primit la gară cu mare însuflețire și a fost salutat de dl. protopop Moldovan, prin o scurtă dar' frumoasă vorbire, la care a răspuns dl. vicepreședinte, mulțumind pentru călduroasa întâmpinare. S'a făcut apoi intrarea în oraș, ceea-ce a dat o întâțoșare foarte frumoasă.

Dela gară până în oraș comitetul și oaspeții sosiți au trecut printr'un neîntrerupt șir de țărani și țărance, cari făceau ca și o gardă de onoare în tot lungul drumului. Imbrăcați în frumoase costume naționale, Românașii și Româncele noastre aclamau cu însuflețire pe oaspeții sosiți. La pept și la brâu cei mai mulți purtau frumosul nostru tricolor național. Veniți din deosebite comune din jur, țărani nostri s'au gătit ca de nuntă, și-au adus steaguri frumoase cu sine.

Îți era drag să privești acești oameni, cum totdeauna drag ne este a privi și a vedea pe țeranul român, că se interesează de lucruri culturale și politice, căci în aceasta ni-se arată frumoase semne de înaintare a neamului nostru. Țăranii nostri adunați la Mediaș au luat parte la adunare, urmărind cu vie luare aminte desbaterile, mai cu seamă în ședința din ziua de S. Mărie.

Ședințele.

După sosirea comitetului s'a început ședința cea dintâi. S'au ținut trei ședințe, una Vineri, în ziua de S.-Mărie și două în ziua următoare Sâmbătă. Ele s'au ținut în hotelul la „Strugure”, în o sală împodobită cu verdeată și stegulețe naționale. Sala deși destul de încăpătoare, s'a arătat prea mică pentru mulțimea adunată, între care erau, precum am pomenit, foarte mulți țărani și țărance, așezați în grupuri sub steagurile lor. Printre oaspeții erau frunțași vrednici de ai nostri din toate părțile, chiar și din depărtări mari, precum din România, Banat etc. Astfel am văzut pe vrednicii membri ai comitetului național George Pop de Băsești și Rubin Pațuța, prefectul Axente Severu, Dr. Ioan N. Roman, președintele despărțământului din Bruxela (Belgia) al Ligei, Ioan T. Ghica din Paris și mulți alții.

Ședința a fost deschisă prin președintele dl. preposit Ioan M. Moldovan cu o vorbire frumoasă, în care vrednicul cap al „Asociațiunii” a arătat și ne-a dat nădejdea, că în viitor „Asociațiunea” va lucra tot mai mult pentru dezvoltarea bunei stări a poporului, rostind la sfârșit următoarele cuvinte de profet: „După viața de 36 ani și noi putem zice: *Asociațiunea nu a fost, ci va fi.*”

După vorbirea președintelui mult aplaudată, adunarea și-a început lucrările și a adus hotărârile de lipsă, după desbateri lungi și une-ori chiar aștiate. S'a desbătut raportul general asupra lucrărilor comitetului, precum și socotelile despre chivernisirea averii „Asociațiunii”.

Între alte hotărâri mai însemnată este hotărârea de a ajuta școlile populare, sătești, într'un cât vor ajunge mijloacele „Asociațiunii”. Aceasta s'a primit în șe-

dința a doua, ear' în ședința a treia s'a hotărât zidirea și întemeierea unei case naționale în Sibiu, cu muzeu național, cu odăi pentru biblioteca „Asociațiunii”, sală pentru adunări etc. Mai departe întemeierea unui internat de băieți în Sibiu. De însemnatate sunt și hotărârile prin cari se însărcinează comitetul a înmulți despărțământele, apoi a publica premii pentru scrieri juridice (de drept, legi etc.) pentru popor, precum și a sprijini scrieri de agronomie, istorie ș. a. menite a lăți cunoștințe folositoare în popor.

Fundația Beloescu.

În felul său cel mai strălucit punct al adunării „Asociațiunii” din Mediaș va rămânea fundația făcută de profesorul Beloescu din Berlad (România), de loc din Săcele, lângă Brașov. În ședința a doua, la început, președintele vestește cu bucurie, că dl. Beloescu face o fundație pentru „Asociațiune” de 20 mii de lei (10 mii de florini). Din scrisoarea, ce a trimis-o dl. Beloescu ese la iveală, că dînsul dă „Asociațiunii” suma 20,000 lei, ca să se facă o fundațiune, întru amintirea părinților sei Stroe și Stana Beloiu din Săcele, și venitele fundațiunii să le întrebuinteze „Asociațiunea” spre scopurile sale mărețe.

Cetindu-se scrisoarea vrednicului Beloescu a erupt o furtună de aplause și aclamațiuni, drept mulțumită pentru mărețul fapt.

Alte lucruri din ședințe.

Comitetul a raportat între altele, că ministrul a întărit nouele statute, cari ce e drept sunt mai bune ca cele vechi, dar' din numele „Asociațiunii” s'au șters cuvântul „transilvană”. Întărirea nouelor statute s'a luat la cunoștință.

La adunare s'au dat trei lucrări, spre citire anume:

„Despre fărîna și mori”, de Axente Sever; „Pinea Viteazul”, de I. P. Reteganul și „Date istorice și etnografice despre Români”, după Iirecek de părințele Popescu din Jucul-de-jos. S'au citit cea dintâi de Axente și din a doua o parte.

Să vestește mai departe, că numărul membrilor „Asociațiunii“ s'a sporit față cu anul trecut cu 106.

Raportul comisiunii pentru înscrierea de membrii noi și adunarea de taxe arată, că a încasat ca taxe 411 fl. 50 cr. Ca membrii fondatori, cu tacsă de câte 200 fl. s'au făcut trei: prepositul I. M. Moldovan, Teodor Pop adv. în Baia de Criș și Ioan Muntean farmacist în București. Aceste știri se iau la cunoștință cu vie bucurie.

În comitet să aleg de membri noi în locul răposatului director seminarial I. Hannia și în locul dlui Dr. Frâncu, abzis, vrednicii fruntași Coriolan Brediceanu (Timișoara) și Dr. D. Ciuta (Bistrița) avocați, ear' ca suplent dl Dr. Ilie Beu (Sibiu).

Adunarea „Asociațiunii“ a primit peste 25 de telegrame de felicitare din toate părțile locuite de Români. Între acestea a fost una dela Weigand (din temniță), dela redacția „Tribunei“ și „Foaia Poporului“ etc. Românii din Beiuș salută adunarea și cer ca la anul să se țină „Asociațiunea“ la Beiuș, ceea-ce să și primește.

Serbări.

Cu prilejul adunării „Asociațiunii“ s'au dat în Mediaș mai multe serbări frumoase și bine isbutite.

Vineri, după încheierea ședinței dintâi, s'a aranjat *banchet* (masă comună). Aici s'au rostit mai multe toast, între cari mai cu efect: al președintelui, al dlui I. Roman (pentru unitatea culturală), al dlui prot. Mircea, al dlui Dr. Isac, pentru reprezentanții ziaristice etc.

Vineri seara s'a dat un concert, ear' Sâmbătă seara a fost o petrecere cu joc foarte cercetată. Duminecă apoi, după încheierea „Asociațiunii“ s'a făcut *escursiune* la băile dela Basna, cari sânt în apropiere.

Incheiere.

Aceste sânt pe scurt lucrurile mai de căpetenie ce s'au săvârșit la marea adunare a „Asociațiunii“, ținută la Mediaș. Prin hotărârile însemnate, ce s'au adus,

„Asociațiunea“ și astfel și cauza culturală a poporului român a făcut un nou pas înainte. „Asociațiunea“, ca o mamă bună, să îngrijește de lățirea culturii și în popor, între țerani, precum aceasta ese la iveală din mai multe hotărâri, aduse în adunare. De aceea datorința noastră, nu numai a inteligenței, ci și a țeranilor, este, ca să-i dăm mână de ajutor, făcându-ne membrii, fondatori, ordinari, ajutători etc. care după putință. Ajutând „Asociațiunea“ în chipul acesta, ajutam cauza culturală a noastră, a poporului românesc.

Prigoniri peste prigoniri.

Maghiarii își fac de cap. Din Țeara-nemțască a venit un profesor, cunoscutul Dr. Weigand, prin părțile Selagiului, ca să studieze felul de rostire al Românilor de pe acolo. Mergând la Mănăstirea-Strimbei a intrat și el în biserică la serviciul divin. Văzându-l protopretorul cercului Ciachi-Gărbău, care încă venise cu șese gendarmi la biserică, l-a provocat pe dl Weigand să vină la sine. Se înțelege, că el nu s'a grăbit să satisfacă cinstului fisolgabiriu, care visând Muscali a pus să-l aresteze și să-l ducă între baionete, pe jos, la pretură. Dl Dr. Tămaș, avocat, a telegrafat numai decât ministrului, care mai târziu a dat ordin să-l elibereze.

Un preot bray din Bănat, dl Pavel Șandru e tras în cercetare, pentru-că a dat la doi nou născuți numele românești Florian și Luca, pe care nu le putea traduce pe ungarie matriculantul. Întrebat, că pentru-ce dă nume ca Horia, Crișan, Traian etc. bravul preot a răspuns: „Botezul e o taină; eu am dreptul în numele mântuitorului Isus a boteza și a da numele în botez. Dacă am purces necorect, transpund-să toată afacerea forurilor mai înalte bisericesti, căci eu sânt oficianț bisericesc și nu mă supun în afaceri sfinte

bisericesti interegatorului unei autorități politice lumesti!“ Ce-a mai fi vom vedea.

Vestitul protopretor, „Maghiarul“ (?) Münstermann Gyözö, de 3 ani urmărește pe dl George Chiș alias Micu, învățător în Pintic, pentru-că acesta cu prilejul sfințirii bisericii din Milașul-mare a ridicat un păhar de vin în sănătatea poporului român, care a contribuit bani pentru locașul sfânt. Dl Chiș a fost tîrit de mai de multe-ori la tribunalul din Cluj, la judecătoria singulară din Teaca, pe lângă aceea au fost ascultați și 16 martori, între cari 2 Maghiari au fasonat contra acusatului. Pertractarea finală s'a hotărît pentru 16 Septemvrie n. a. c.

Regele Carol la Sultanul. Foilor din Pesta li-se vestește din Constantinopol, că regele Carol al României va visita în curând pe Sultanul. La palatul Ildiz din Constantinopol se fac mari pregătiri pentru primirea înaltului oaspe.

Exarchat român în Macedonia.

Ziarul nemțesc „Reichswehr“ scrie, că Sultanul, voină a-și arăta recunoștința față de Românii macedoneni pentru purtarea lor cum se cade în războiul cu Grecii, își va da învoirea la ridicarea metropoliei (exarchatului) române pentru Macedonia, cu toată împotrivirea ce o face patriarhul ecumenic. Porunca sau iradeaua privitoare la noul exarchat se va publica în decursul lunii lui Septemvrie c.

Ungaria „liberă“. Am pomenit în numărul trecut, că ziarul „Deutsches Volksblatt“ e oprit de a intra în Ungaria. Ziarul însă totuși vine abonenților sei sub plic. Voinicoșii dela guvern s'au pus să-l oprească de tot. Din Pesta se vestește, că Lunia trecută, 23 August, toți cafetierii din Budapesta au fost citați la poliție, unde li-s'a dat spre iscălire un ordin, prin care li-se vestește, că în decurs de 24 li-se detrage licența, dacă se va afla că țin „Deutsches Volksblatt“ în locul lor.

Mare vitejie!

FOIȚA.

Poesii populare.

De pe Valea-Arieșului.

Culese de L. Ciorbea Ponoranul.

De trei zile beau vinars,
Ca să-mi treacă de necaz,
De trei zile beau la vin,
Și setea să-mi-o alin,
De când beau și nu mă mbăt,
Vinul s'a făcut oțet,
Și de mă și mbăt vr'odată
Mândrulița mă desbată,
Dându-mi gură câte odată.

Mult îmi strigă mie 'n sat,
Coiu să fiu talpă de iad,
Dar' de ce, Doamne, să fiu?
Că n'am omorît de viu,
Am iubit ce-mi-a plăcut,
Alte rele n'am făcut.

Aleu linca tortolinca,
Bună-i gura la Domnica,
Da-i mai bună la Florica,
Că-mi-o dă și pe nimica.

Batě-vě crucea neveste,
Gură ca la voi nu este,
Și v'ar mai bate și focul,
Fiindcă-mi-ați mâncat norocul.

Spune, mândră, și găcește,
Codru de ce ngălbinește?
Codrul de zăpada grea,
Ear' eu de dragostea ta.

Foaie verde de dudău,
Toate mor broaștele 'n tău,
Și cu vreme mor și eu,
Mor, mândro, de dorul tău.

Foaie verde de masline,
Mândruliță pentru tine
Multă rușine îmi vine,
Și rușine și mustrele,
Din toate gurile rele,
Tuneanare-ar dracul în ele.

Cine drac a mai văzut,
Ciocărlie cu mintie,
Șoarece cu pălărie,
Epure trecând pe punte,
Nevastă tunsă în frunte?

Din Ocolişul-mare.

Culese de Simeon Doboș, june.

Pe câmpul printre bujor
Merge mândra cu-al ei dor,
Ea se pleacă să-și culegă,
Dorul vine și o 'ntreabă,
Lele cum te poți pleca,
Nu te doare inima?
Mă doare și nici nu prea,
Că-i pe-aici și bădița.
Lelița la bujori strînge,
Badea suspină și plînge,
Lasă, lele, bujorul,
Vino, stămpără-mi dorul.

Ranele Rutenilor. Foiaia »Slovenske Noviny« a Slovacilor duși dela noi în America descrie *preoțimea ruteană* de tot trist. Preoțimea ruteană e aplicată a face ori-și-ce pentru a câștiga titlul de »preot patriotic« — zice numita foaie. Poporul rutean s'a prostiț de tot și s'a sëlbatăcit, deoarece-ce preoțimea lui nu știe limba ruteană, nu o învață în seminar și așa preoții nu pot predica în limba poporului, ca să fie înțeleși; preoții aceștia umblă mai nainte de toate după lauda foilor jidano-maghiare și a domnilor maghiari. Ei nu cetesc ziare și cărți rutene, s'îndestulesc cu călindarul ruseș și cu acesta numai din cauză, că în el se află rînduiala rituală. Preoțimea aceasta e demoralisată și poporul rutean din Ungaria nu are alt sprijinitor, decât pe D-zeu...

Că această trista icoană este adevărată, s'î vede de acolo, că foaia »Alkotmány« luând notiță despre articolul ziarului slovac din America și luând în apărare preoțimea ruteană, zice între altele: »Preoțimea ruteană e patriotică, cultă și înțelege în mare parte limba poporului rutean...

Adecă chiar și o foaie maghiară recunoaște, că preoțimea numai »în parte« pricepe limba poporului, cu care ar trebui să fie un trup și un suflet!

Eată ranele dureroase cauzate Rutenilor de șovinismul maghiarisor! Vai de acel popor, la care preoțimea a decăzut așa, încât și-a uitat de cea mai sfântă datorie a sa.

Își câștigă prietini....

S'î pare că un blăstēm este legat de guvernele maghiare, căci pe unde ajung ele s'î stăpânească, așa isprăvuri fac, încât pe toți oamenii îi înstrăinează și-și fac dușmani în toate părțile.

În dușmănie s'au pus cu toate popoarele din țeară, apoi cu Croații, ear' acum și-au făcut dușmani și pe cetățenii orașului *Fiume*, locuit de *Italiani* și *Croați*.

Fiume este un oraș negustoresc pe țărmul mării Adriatice și e alipit Ungariei, dar' are *autonomie*, un fel de guvernare de sine. Acum de curēnd între alte legi în Ungaria s'a făcut și legea de nouă procedură criminală, ear' § 15 și 16 al acestei legi vătămă adânc autonomia *Fiumei*. Primarul *Fiumei* *Dr. Maylender* a mers în fruntea unei deputații la ministrii *Banffy* și *Erdely*, cerēnd schimbarea para-grafilor amintiți.

Din Pianul-de-jos.

Culese de *Aninie Nanciu*.

Ce hasnă-i măndro de tine,
Te găta mumă-ta bine,
Morgi la joc nu te ia nime,
Vii acasă supărată,
Te pui la cuptor pe vatră,
De ciudă și de amar,
'Ti-ai țipat crătînța 'n jar,
Șurțul și cu cismele,
Unde zace cănele,
Năframa cu ciucurii,
Pe sub cloca cu puii,
Peptarul al mătăsit,
Peste poartă 'l-ai svirlit,
De ciudă și de bănat,
Că nime nu te-a jucat.

Ziua nor și noaptea nor,
Eu petrec lumea cu dor,
Ziua nor și noaptea stele,
Eu petrec lumea cu jele,
Frunză verde de dudău,

Cererea n'a fost ascultată și deputația s'a întors acasă și a raportat în adunarea orașului despre acest fapt. Adunarea a fost foarte viforoasă; în ea s'a criticat aspru procederea guvernului față de *Fiume*, ministrilor s'au făcut grave imputări și însuși primarul *Dr. Maylender* a declarat, că el nu va executa legea vătămătoare și mai bine s'î va retrage, decât să dea mână de ajutor la punerea în lucrare a unei legi, prin care s'î începe dărmarea autonomiei *fiumane*.

După desbateri atătate s'a primit propunerea primarului, în înțelesul de a s'î aproba textul Memorandului înaintat dietei și casei magnaților în chestiunea procedurii criminale și magistratul se îndrumă a face un proiect pentru apărarea autonomiei.

Agitațiunea s'a transplantat și în oraș și numai din precauțiune — ca guvernul să nu aibă cuvēt a statifica poliția — nu s'au făcut demonstrații din partea populațiunii atătate.

Dar' cu aceasta afacerea nu s'a încheiat. După adunarea furtunoasă un cetățean de frunte, conducătorul partidului croat din *Fiume*, *Erasm Barcici* a scris primarului *Maylender* o scrisoare deschisă. În ea *Barcici* acuză pe *Maylender*, că a vëndut interesele *Fiumei*, căci »întrebarea nu e schimbarea §. 15 și 16 a noiei proceduri penale, ci aceea, că are drept parlamentul maghiar a face legi pentru *Fiume*?«

La această întrebare *Barcici* răspunde, că »*Fiume* nu este parte întregitoare a regalului ungar. *Fiume* este un loc alipit deosebit la coroana sfântului *Stefan*. Dreptul legislațiunii maghiare față de *Fiume* este atăta, ca și față de *Croația* sau — *Helveția*.

Mai departe zice: »Memorande, protestări acum nu folosesc nimic, trebuie folosite mijloace mai aspre. Aceste mijloace s'înt, ca *Fiume* să fie reprezentată în dieta provincială croată prin doi deputați, la ceea-ce are drept.«

Scrisoarea, care se sfirșește cu provocarea, ca *Maylender* să se retragă numai decât din post, a fost confiscată de procuratura din *Fiume*. Ea înăș a făcut bună impresiune în oraș și partizanii partidului croat, conduși de *Walluschnig*, se sporesc.

Lucrurile deci s'înt încurcate și dușmanii Maghiarilor în *Fiume* se înmulțesc, ear' dacă *Bárfy* va face un singur pas volnic împotriva lor, în *Fiume* se va face un *strajnic partid croat împotrivor Maghiarilor*.

Bine merge! Așa-și câștigă Maghiarii prietini pretotindenea, călcând drepturile cetățenilor și popoarelor.

De-ar fi trăsrit Dumnezeu,
În munții dela Brașeu,
Talpa la leagănul meu,
S'î nu mă legene nime,
Om fără noroc ca mine.

Mult mă mir, badeo, de tine,
Ce pământ negru te ține,
De nu vîi seara la mine?
Măndră măndruleana mea,
Me ține pământ cu earbă,
Nu pot veni fără treabă,
Că și-așeară am plecat,
Și-o fost vremea nouroasă,
Și calea cam lunecoasă,
Lunecai într'altă casă,
Unde-i măndra mai frumoasă,
Mai frumoasă decât tine,
Seamănă, măndră, cu mine,
Și la stat și la umblat,
La gură, la sărutat.

Dela Murăș pân' la tău,
Ard două lumini de s'eu,

DIN LUME.

Alianța dintre Franția și Rusia.

Am scris în nrul trecut al »Foi Poporului«, că la vorbirile ce s'au rostit din prilegiul visitei președintelui republicei franceze la Țarul, nu s'a amintit cuvētul *alianță* (legătură), deși s'a arētat foarte călduroasă legătura între cele două țeri mari.

Dar' înainte de a părăsi președintele *Felix Faure* Rusia, s'a rostit și acest cuvēt de mare însemnătate politică. L-au rostit amēndoi, și *Faure* și Țarul, spunēnd, că Francezii și Rușii s'înt strins legați într'olaltă, s'înt *aliați* și că alianța lor e întru susținerea păcii.

Vestirea aceasta a alianței a stîrnit mare bucurie la Francezi și Ruși, nu așa însă la cele trei țeri (Germania, Austro-Ungaria și Italia), cari fac întreita alianță, care însă se zice a fi pentru susținerea păcii.

Reîntors în Franția, președintele republicei franceze a fost primit cu mare însuflețire pretutindeni pe unde a trecut, mai ales la *Paris*.

Dar' aici un lucru a turburat însuflețirea. Înaintea unei biserici a explodat o bombă pe care desigur au pus-o ear' primejdioșii anarhiști. Din norocire însă nici un om n'a fost rănit. Mai mulți oameni bănuți au fost puși la răcoare.

SCRISORI.

Reuniunea meseriașilor români din Selliște.

Din Selliște, în luna lui Iulie c.

Onorată Redacțiune!

Sub clausula de aprobare nr. 9905 din 1882 Martie 20 s'au întărit de înaltul minister regesc statutele reuniunii meseriașilor din loc. 29 membrii de diferite meserii sub înțeleapta și buna ocărmuire a mult regretatului *Dr. Ioan Borcea* pe lângă mari greutăți și jertfe am întemeiat aseastă reuniune. În vre-o 2—3 ani după întemeiere sub presidenția suspomēnitului domn, toate afacerile acestei reuniuni mergeau strună.

În urma morții dlui *Borcea* noi membrii am ales (dar' contrar §-lor 3 și 8 din statute) pe dl *Dr. Nicolae Maier*, protopop, venit atunci

Nime nu le poate stfoge,
Nici când ploaună nici când ninge,
Numai măndruța când plînge.

La Pian între hotarē
Este un nuc cu frunza rară
Unde vin cucii din țeară,
De cîntă de s'î omoară,
Din vērful muntelui,
Cîntă puiul cucului,
Da mai jos de rămurele,
Cîntă două turturele,
Alea-s surorile mele
La trupina nucului
Cîntă mama cucului,
D'asa cîntă de dolos,
De pică frunza pe jos,
D'asa cîntă de cu jele,
Frunza, iarba toată piero.

Cîntă-mi cuculețule,
Seara, dimițoțile,
Numa 'n dimineața mea,
Taci cuce nu mai cînta,

de curând în Seliște, D-sa la rugarea noastră au primit presidenția, despre care lucru 'i-am și mulțumit, cugetându-ne că de acum încolo lucrurile vor merge de tot bine, știindu-ne că avem pe trimisul Domnului între noi!... Dar' ce se întâmplă: După o durată de tot scurtă ne am convins că între conducerea, lucrarea și bună voința dlui I. Borcea (deși acesta cu locuința în Sibiu) și între a dlui Dr. N. Maier (acesta cu locuința în comună) era o deosebire foarte mare. Cetitorii vor înțelege dacă ne vom lămuri puțin: Statutele reuniunii noastre în §. 13 zic apriat: „În fiecare lună se va ține de cătră comitet o ședință ordinară, după împrejurări și extraordinară”. Aș dori să știu și cu mine împreună cred că toți membrii fondatori, cari de 8—10 ani nu mai sîntem în Seliște, câte ședințe a ținut comitetul în acest interval? Și dacă nu s'au ținut după-cum trebuia să se ție, ce a fost cauza? Dacă d-ta, dle președinte, ai fost poate împedat s'au n'ai avut voie și plăcere, după cât știu și am fost informat, la dorința membrilor pentru-ce nu ai dat voie dlui v. președinte a ține ședințele comitetului? Din aceasta nepăsare au venit reuniunea în halul, în care se află azi. Ședințe aproape nu se mai țin, taxe nu se mai plătesc, (până azi un singur cruceriu nu s'a încassat în anul acesta), restanțe nu s'au încassat de aproape 10 ani, așa că unii membrii au venit cu restanțele aproape la 20—30 fl. Ce ușor fi era membrului a plăti 50 cr. dar' nu s'au lăsat să se bage în glod. Aceasta s'au întâmplat din pricina, că membrii partea cea mai mare nu-și știu drepturile și datorințele, ce le au față de reuniune, căci lor nu le-a explicat nimenea statutele, ca să le știe și priceapă. 'Mi-au spus însuși membrii, că sînt foarte disgustați și din această cauză nu mai dau pe la localul reuniunii cu anul.

Afară de atâtea neorândueli, apoi câte abateri s'au mai făcut în aceasta reuniune! De pildă: „Taxa anuală, care după § 6 e de 2 fl. pe an, plătibili în patru rate, s'a modificat anii trecuți la 1 fl. ceea-ce e strict oprit de § 16 lit. e) din statute. Când moare de pildă un membru se dă 30 fl. ajutor din fond pentru înmormântare, ba în cele din urmă s'au luat trei acțiuni dela „Concordia” din Sibiu, toate acestea sînt lucruri bune și frumoase, la cari mă închin, întreb însă, că după care § din statute purcede președintele și comitetul astfel? Este oare ertat să se facă atâtea abateri până când schimbarea statutelor nu s'au întărește la locurile mai înalte.

Că pân' am fost la părinți,
'Ți-am dat voie să-mi tot cânti,
Da de când m'am străinat,
M'am săturat de cântat.
Cucule cu peană sură,
Du-te tu la noi pe sură,
Și deschideți a ta gură,
Te pune pe-un mărăcine,
Și cântă-mi frumos și bine,
S'asculte maica la tine,
Să-i treacă dorul de mine,
S'asculte la glasul tău,
Să-i mai treacă dorul meu,
Maică decât m'ai făcut,
Mai bin' să mă fi perdut
În valea cu petricele,
Apa rece să mă spele,
Mai negru să mă smolească,
Neamțul să nu-mi poruncească,
De când Neamțu-mi poruncește,
Nici mîncarea nu-mi tignește,
Nici ce beau nu-mi folosește.

Membrii discută mereu între ei lucrurile amintite aci, dovadă, că aflându-mă în mijlocul lor 'i-am întrebat, ce e cauza, de după spusa lor, stăm atât de rău cu reuniunea? 'Mi-au răspuns: Nu noi sîntem vina la aceasta, ci acela, care de câte-ori îl rugăm să ție ședință, totdeauna ne zice: „Ce să mai ținem ședință, că nu sînt obiecte de pertractat”. Acela e vina, care de când e în Seliște nu 'i-am auzit ținând nici o cuvîntare folositoare sau să ne dea vr'un sfat bun atât în reuniune cât și în biserică!! Tractul Seliștei și reuniunea mai cu seamă ne așteptam cu toții la multe reforme, la multe lucruri bune și folositoare, dar' vai! sîntem bătuți de soarte, nu știm altora, dar' nouă ni-se pare că în loc să ne mai fi luminat pe terenul acestora, sîntem par'că mai întunecați ca până acum! La întrebarea mea că: „Cine 'i-au sfătuit pe meseriași să nu mai prenumere „Foaia Poporului”? și: Cine au fost inițiatorul scrisorii de aderență, care s'au trimis subscrisă de meseriașii din Seliște „Tribunei Poporului”? 'mi-s'a răspuns: Ca să prenumărăm „Tribuna Poporului” și să lăsăm „Foaia Poporului” s'au luat înțelegerea în adunarea generală, la stăruința dlui protopop Maier, ear' cu scrisoarea a umblat un membru pe la toți de au subscris, dar' noi nu ne-am dat seamă, că ce subscriem, și numai în urmă am văzut că am făcut rău”.

Nicolae Moisîn.

(Va urma.)

Producțiuni și petrecere.

Colun, 19 August c.

Domnule Redactor!

Tinerimea studioasă din Streza-Cârțișoara și jur a aranjat în 8 August 1897 o petrecere românească ca și care puține am mai văzut.

Programul publicat în „Foaia Poporului” mai înainte cu o săptămână de producțiuni a fost alcătuit bine din frumoase piese românești și executat foarte bine.

Punct de punct a încântat publicul numeros și a stors aplause, cari nu mai voiau să înceteze.

Conform programului pe la orele 7^{1/2}, s'a ridicat cortina și deodată din niște pepturi românești se auzi melodia frumoasei poezii „Bucurie”. Apoi dulce și sonor s'a executat a 2 cântare „Blăstămul”, solo de dl Ioan Vintilă, care prin melodia sa a înălțat inimile publicului numeros, ce era de față. Întrînd domnișoarele: *Mariți Popa-Rad*, *Eugenia Popa-Rad* și în urmă *Elena Demian*, ce erau îmbrăcate plăcut, atât de bine și-a predat rolurile, încât toți s'au minunat.

Bun efect a produs „Epistola comică” de dl *Ioan Vintilă* (ped. abs.) fiind îmbrăcat în vestminte de ostaș, și „Arvinte și Pepelea”. Privind publicul voios spre moș Arvinte în persoana dlui *Nicolau Suma* atât umor a produs încât aplausele a izbucnit în o adevărată furtună.

După producțiuni a urmat jocul, pe care puțin spațioasă sală abia l-a putut cuprinde și care a ținut până în zori, când spre mare părere de rău au fost siliți tinerii a se împraștia.

Succesul îmbucurător al acestei producțiuni este de a 'i-se atribui cu deosebire. Doamnei *Maria Demian* ca președintă, apoi dlui *Damaschin Popa-Rad* și domnului *Petru Moldovan* ca ajutor al aranjatorilor.

Isoteșul.

Vieța și faptele

lui

Stefan Vodă

cel mare și bun, domnul Moldovei

1457—1504

de *George Cătană*, învățător.

(Urmare.)

Papa, despre care știm de mai înainte cum lăudase pe Stefan și-i promisese ajutor din banii ce va mai încassa — scrisese regelui Matei, ca din banii ce 'i-a dat să-i dea o parte și lui Stefan; regele îi scrisese:

«Luând deci după cererea sfinției Voastre armată de apă și de uscat, am făcut până acuma un greu drum, și mă silesc ca nu numai pe Moldovanul, cătră care sînt ținut, ca cătră un supus, ci chiar și ori-ce alte provincii creștine, să le apăr de neomenosul devastator».¹⁾

Matei Corvinul dăduse acest răspuns Papei, zicînd, că Stefan îi este supus înainte de a face Stefan închinarea, va să zică își însușise dreptul de suveran încă până a nu-l avea. Ce ajutor a dat el lui Stefan vom vedea. Mai rămâne să vorbim acum de Poloni. Stefan împrietenindu-se cu Ungurii se temea, ca să nu supere pe Poloni; el însă avea lipsă de amîndoi și voia ca pe amîndoi să-i țină prieteni. Ei însă nu voiau aceasta, ci se nisuiu a-l răpi unii dela alții; astfel când Stefan îi rugă de ajutor, regele Cazimir temîndu-se ca Stefan să nu treacă în partea Ungurilor, îl puse să repeteze de nou jurămîntul de credință. Despre aceasta ne spune Dlușoș, dar' se înțelege, că după simțemîntul țerii sale, următoarele:

«Mathias trimise o deputație la Stefan ca să-l tragă spre Ungaria, desbinându-l de craiul Poloniei și de a sa crăime, făgăduindu-i ajutor contra Turcilor. Măcar că Stefan avea mare nevoie de un asemenea, totuși nu s'au putut aduce prin craiul Mathias, ca să se lase de Poloni, sau să se scoale asupra lor precum doriau Ungurii. Deci Cazimir craiul îngrijindu-se și temîndu-se de nestatornicia lui Stefan, ca și mai tare să-l lege pe el, a trimis la dînsul cătră Sfîntă Măria-mică (8 Septembrie 1475) pe Andrei Berzovici de l-a jurat de nou».²⁾ Craiul Cazimir jurînd de nou pe Stefan se crezî plătit de ajutorul ce-l cerea Stefan prin aceea, că mai trimise și un sol de pace (Martin Harazin) la Sultanul. Sultanul strînsese armată la Sofia, de aci trecî la Varna când veni solul polon. Sultanul spuse solului, că bucuros s'ar lăsa de planul seu, dar' acuma era tîrziu, căci îl aștepta Hanul tătăresc și Domnul Valahiei; cu toate acestea însă, dacă Stefan va plăti Sultanului tribut, atât pe trecut cât și pe viitor, dacă va da Valahiei înderăt cetatea Chilia și va elibera pe toți robii, nu va merge în contra sa. Condițiunile acestea nu plăcură solului, el spuse toate acestea lui Stefan și trecî în Polonia, ca să raporteze și lui Cazimir regelui seu.

(Va urma.)

¹⁾ Exarhu Doc. XIII.

²⁾ Dlușoș.

Alexandru Vlahuță.

— Vezi ilustrația. —

Alexandru Vlahuță este fără îndoială unul dintre cei mai fruntași tineri scriitori, pe care îi avem astăzi.

Foarte priceput cunoscător al sufletului omenesc și al rostului vremilor de acum, dînsul a scris o mulțime de frumoase poezii și o seamă de novele și impresiuni alese, în cari deși mîhnit de amărăciunile și ticăloșiile vieții, totuși nu se arată sătul de traiu, pentru-că, dedat cu necazurile și miseriile lumii, el nu se mai înspăimîntă de ele.

Tinăr încă, Alexandru Vlahuță lucră neobosit, spornic și cu temei în ogorul literaturii noastre; a publicat până acum două volume de poezii și mai multe volume în prosă; afară de aceste a condus mai bine de un an prețuita lui foaie literară săptămînală «Vieța».

Deosebit de frumos scris și cu simbură este volumașul «Icoane șterse», apărut în «Biblioteca pentru toți». El cuprinde mai multe novele foarte drăgălașe, între cari unele din vieța țerănească, pe care o descrie cu mare măiestrie și prețioasă pricepere.

Poet din fire, născut și crescut însuși la țeară, el știe arăta cu același farmec și aceeași pătrundere aleasă părțile frumoase, senine ale vieții țerănului nostru, ca și greoaiele lui necazuri și amărăciuni zilnice. Cartea «Icoane șterse» se află în prețuita «Biblioteca pentru toți» din București și e vrednică a o ceti ori-ce Român cunoscător de carte, căci numai cu folos se poate alege din ea. sc.

Vorbe înțelepte.

Una la săptămîna.

Darurile firești.

Darurile firești (cum sînt s. p. mintea ageră, inimă bună, puterea trupească etc.) chiar cele mai rare, nu sînt de ajuns. Trebuie să le cultivi și să le întărești și desvolți muncind.

Mezières.

PARTEA ECONOMICĂ.

Rigolarea locului pentru plantarea viilor.

Rigolare numim săparea unui loc, în care avem să plantăm viță de vie. Aceasta lucrare se face mai mult în lunile de iarnă; se poate însă îndeplini și în lunile de vară și toamnă, avînd timp pentru acest scop. Lucrarea este de foarte mare însemnătate pentru reușirea plantațiunei, pentru-că dela o rigolare

cum se cade atîrnă trîinicia viței și în mare parte și bunătatea vinului.

Fiind-că în multe locuri viile s'au pustiit de filoxeră, la replantarea lor va fi bine să știe economii modul rigolării pămîntului pentru alte vii. De aceea facem pe cetitorii cunoscuți cu această lucrare folositoare.

Cu privire la întrebarea: cât de adînc să se facă rigolarea, părerile sînt deosebite. Unii se mulțumesc cu o adîncime de $\frac{1}{2}$ metru, alții rigolează până la 1 m. afunzime, iar în ținuturile unde se îndeletnicesc în mare măsură cu vieritul, rigolează în afunzime de 120 și chiar 140 cm., adică aproape de $1\frac{1}{2}$ m.

Rigolarea puțin adîncă are adesea urmării stricacioase. Fiecare vier știe, că rădăcinile viței trebuie să fie foarte puternice, pentru-ca să poată produce an de an lemn puternic, frunze și fructe

A. Vlahuță

într'un șir cât mai îndelungat de ani. De aici urmează că, — pentru ca nu după o viață de 15—20 ani în lipsă de nutremînt înestulitor vița să ajungă în stare de a nu mai pute da roade îmbelșugate, — rigolarea e bine să se facă mai în afunzime. Altă scădere a rigolării puțin adîncă este, că, neputînd pătrunde adînc, via suferă mult în timpuri nepriincioase și mai cu seamă în timpul verii, fiind secetă tare îndelungată, fructele vițelor, ale căror rădăcini au putut pătrunde mai adînc, nu suferă ca cele ale căror rădăcini sînt numai la suprafața pămîntului. Tot așa și în timpul iernii. Vițelor, ale căror rădăcini sînt la un m. afunzime, le umbli mult mai bine, căci nu suferă așa greu nici de căldură nici de frig, nici de secetă și nici de ploie.

De aceea, sub un metru, rigolarea să se facă numai unde se întîmpină greutăți neînlăturabile la săpat.

Trebuie să pomenim, că gunoirea cu privilegiul rigolării este un foarte mare bine. Dar' facîndu-se ea cu gunoiu de grajd, acesta să nu fie pus mai adînc de 25 cm. Gunoiul măestrit se împrăștie deasupra săpăturii, unde trebuie să rămîna câteva luni înainte de a fi îngropat. Altfel, atât gunoiul de grajd cât și cel măestrit, pot mai mult strica decît ajuta.

După-ce pămîntul a fost rigolat și pregătit îndeajuns pentru plantarea viței, este de lipsă a face alegerea soiurilor de plantat. Fiecare soi de viță cere o pozițiune și un pămînt anume, potrivit firii sale. Această împregiurare încă este de a se lua îndeaproape băgare de seamă.

Se face greșeală, când în același loc se plantează mai multe soiuri de vițe, pentru cari s'ar cere altă poziție, alt pămînt și alt fel de gunoie. Voind să plantăm amestecate mai multe soiuri de vițe, dela cari am pute aștepta cu siguritate un venit mai bun, este neapărat de lipsă, ca acelea să aibă asemenea însușiri cu privire la tăiat, modul de creștere și timpul coacerii.

Dacă un loc de vii are poziții deosebite și pămînt deosebit, pentru fiecare poziție să se aleagă soiul potrivit; anume pentru poziții mai așezate, cari sînt expuse înghețurilor tîrzi de primăvară, sînt de a se alege numai astfel de soiuri, cari dau tîrziu și al căror lemn și fructe (roade) se coc de timpuriu.

Trebuie mai departe să se iee în băgare de seamă, ca la plantarea de vii să se aleagă numai soiurile cele mai de frunte, dela cari se poate aștepta un vin bun, pentru-că acesta totdeauna are trecere.

Mai sigur e omul în această privință, când își poate alege soiurile din viile sale ori dela oameni vrednici de toată încrederea.

Spre acest sfîrșit vițele cele mai încărcate de struguri buni se înseamnă, spre pildă, prin un drot înainte de cules, astfel că primăvara, când cu tăierea viței de plantat, se pot ușor cunoaște.

Se întrebă mulți: ce e mai bine să se planteze, vițe cu rădăcină sau numai sade fără rădăcini — bună oară cum se sădește salca. Îndeobște se plantează mai mult vița fără rădăcină, pentru-că și pusul vine mai efin și lemnul însuși costează mai puțin, vița cu rădăcină este mai scumpă și cere lucru mai mult; dar' și poate omul avî dela ea cules cu un an mai înainte ca dela cea pusă fără rădăcini.

Păstrarea poamelor.

Știind taina păstrării poamelor, ecomul trage din ele folos îndoit și întreit mai mare ca cel-ce le vinde îndată după cules, căci prețul lor crește cu cât le vom păstra mai mult și mai bine.

Poamele vëratice și tomnatice nu se pot păstra timp mai îndelungat; cele ernatice însă se pot păstra și până în ajunul culesului din anul următor.

Cerința de căpetenie la păstrarea poamelor ernatice este să amânăm culesul lor până-ce s'au copt pe deplin, adecă chiar și vre-o două săptămâni mai mult decât ne-am obișnuit a face culesul până acum.

A doua cerință este să facem culesul cu cea mai mare băgare de seamă, îngrijind ca să nu se vatăme de loc, până nici cu mâna să nu fie apăsat.

După cules poamele se pun într'o chilie întunecată, rece, svântată și bine aerizată, unde se vor lăsa 2—3 zile ca să asude, punându-se apoi în pivniță sau în alt loc pentru ernat. Ducerea lor la locul de ernare să se facă pe timp frumos, adecă senin și uscat, ear' nu când plouă sau ninge, căci umezeala le e stricacioasă. Lăsându-le timp mai îndelungat la soare, ele se sbrcesc. Poamele numai ceva stricate, adecă cele bătucite sau vermënoase, se aleg; ear' cele bune de pus se șterg cu un petec.

Înainte de a pune poamele la ernat, ferestrele și ușa localului se deschid pentru a se premeni aerul; se mătură bine și scot toate lucrurile, ce dau miros greu, așa: legume putrede, paie sau scânduri mucedde ș. a.

Pivnița sau cămara de ernat să fie răcoroasă, dar' svântată și cât mai întunecoasă. Poamele se ernează pe paturi anume, în coșuri, buți ș. a.

Paturile pentru poame sunt polițe late din scânduri uscate și oblite (ghiluite). Pe aceste polițe se pune mușchiu uscat bine, tărite de lemn ș. a. așezându-se poamele, cel mult 3—4 rinduri peste olaltă, cu codițele în sus.

Coșurile de poame trebuie să fie cât mai puțin afunde. Ele se fac din lați, din scânduri și nuele groase și uscate. Șoarecii să nu poată pătrunde în ele. Deasupra e mai potrivită o ușe de nuele sau lați. În astfel de coșuri se pun numai poamele tari și de soiul mai de rind și numai după-ce au asodat mai întâiu, cum s'a zis mai sus; căci dimpotrivă asudă, se încălzesc și se mucezesc în coșuri.

Bine se păstrează poamele cele mai alese — mere și pere târzii — în buți și putini, cari trebuie să fie uscate cât mai cum se cade. Ele se învêlue una câte una în hârtie sbutoare, punându-se tot rinduri și printre ele năsip mărunt și foarte uscat. Năsipul să fie bine apăsat, căci astfel împiedecă intrarea aerului

la poame și totodată sbea umezeala, ce asudă din ele. În lăzi bine încheiate încă se pot așeza poamele în modul arătat.

Prunele se păstrează în borcane de sticlă sau de pământ. Ele se culeg cu codițe cu tot, se învêlue în hârtie și se apasă bine, ear' în sfârșit se leagă la gură cu hârtie de pergament pentru a fi scutite de înfirința aerului.

Persecile numai în ghețare se pot păstra timp mai îndelungat. Gutăile se ernează într'o odae svântată și răcoroasă. Nucile se scutură rinduri-rinduri, după-cum se coc; se spală bine într'un vas folosindu-ne de o mătură nouă îngrijind ca să se depărteze toate părțile deasupra coajei. Apoi se pun de se uscă, afumându-se cu pucioasă timp de vre-o 10 minute într'o ladă închisă. Astfel se pot păstra într'o cămară răcoroasă.

Unii ernează poamele mai de rind în gropi adânci de un metru și scutite de umezeală, unde se aștern pae sau mușchiu foarte bine uscat și peste aceste poamele în forma unui mormânt. Groapa trebuie bine îmblojită și pe de laturi și pe deasupra cu pae sau mușchiu și pe urmă cu un strat gros de pământ. În aceste gropi e bine să fie asezate poamele printre năsip mărunt și bine uscat. Alții ernează poamele sub grămezi de frunze îndeplin uscate, cel puțin în grosime de o schioapă și la un loc, unde n'ajunge ploaia sau zăpada.

Semnele turbării.

Nu numai la oameni necărturari găsești păreri greșite despre semnele, după cari se poate cunoaște turbarea la câni, ci chiar și în cărți. După observări făcute în decurs de mulți ani la școala veterinară din Berlin s'au constatat următoarele: Turbarea nu se arată la câni numai în veri cu călduri mari ori în erni geroase, ci în ori-ce anotimp. Prin mușcătură poate trece boala dela cănele turbat la alți câni în ori-ce vreme. E o credință greșită, că cățelele și câni curățiți (castrați) nu s'ar pute molipsi de boala aceasta, pentru-că e dovedit, că și de aceștia au turbat. Se mai zice despre câni turbati, că le e teamă de apă, ceea-ce ear' nu e adevărat. Teama aceasta se arată numai la oamenii turbati. E drept, că mulți câni turbati au puțină sete, dar' toți ling ori chiar beau apă, lapte și alte fluidități, ba unii au înnotat chiar prin apă. Credința generală, că câni turbati au zoale la gură, încă e greșită, pentru-că cei mai mulți sunt la gură ca și cei sănătoși, și numai slăbindu-le mușchii din fălci așa de tare, încât le rămâne gura deschisă, le curge scuipat ori niște bale, dar' nu zoale, din gură. Tot așa de puțin adevărat e, că câni turbati fug neconținți și că poartă coada tot între picioare.

Semnele adevărate de turbare sunt: Câni arată mai întâiu o schimbare în

purtarea lor obișnuită, devenind unii dintre ei mai liniștiți, triști și supărăcioși și căutând mai mult ca de obicei locuri întunecoase, alții însă se arată mai neodihniți și aplecați spre mușcat și fugă. Mulți câni turbati părăsesc în cele dintâiu zile ale boalei casa stăpânului lor și fug, se rentorc însă, dacă nu sunt opriți, după 24—48 ore. Deja în primele două zile ale boalei își perd apetitul, înghit însă din când în când alte obiecte, d. e. pământ, paie, bucățele de lemn, zdrențe etc. Toți câni turbati au altfel de lătrat: ei nu mai latră în sunete despărțite, ci fac numai o singură porneală de lătrat, lungind tonul cam în sus. Felul acesta de lătrat e un semn de frunte al boalei. Unii câni latră foarte mult, alții foarte puțin. Cei-ce latră mult răgușesc curând. Mai toți câni turbati sunt mai mușcăcioși ca cei sănătoși. Pofta mușcării se arată cătră alți câni mai mult ca cătră oameni, e însă une-ori așa de mare, că nu cruță nici lemne, petri etc. Totuși își păstrează câni turbati încă atâta conștientă, de își recunosc pe stăpânul lor și ascultă de chematul lui; câte odată însă nu-l cruță nici pe el. Multor câni turbati li-se întemplă parte la începutul boalei, parte în decursul ei, de le slăbesc mușchii din fălci, așa că gura le stă totdeauna cam deschisă, chiar și câni aceștia mai pot mușca din când în când. Toți câni turbati slăbesc în scurt timp foarte tare, căpătă ochi tulburi și përul li-se sburlește, după 5—6 zile slăbesc în crucea spinării, înțepenesc în partea dindărët a trupului și mult în 8 sau 10 zile urmează moartea.

Prăsirea galițelor.

(Urmare.)

Despre clocire.

Ouële nefructificate sunt a să scoate din cuib, ca așa celelalte să fie mai cu succes clocite; ouële aceste scoase din cuib să pot încă întrebuița în bucătărie, fiind acele bune de mâncare. În cazul, când am așezat tot în acelaș timp un număr mai mare de ouë nefructivere, atunci să adună ouële cele bune într'un cuib, ear' sub cloca, de sub care s'au luat ouë nefructivere, să depun alte ouë nouë de clocire.

Dacă cuibul să necurățește prin ouële stricate sau prin tină adusă de clocă, atunci avem să facem un cuib nou, căci în cuibul devenit necurat să desvoaltă gasuri, cari primejduesc vieța puilor din ou, ba prin necurățenia cuibului să înmulțesc ușor gânganiile stricacioase puului. Este mai bine ca să cercetăm cuibul și ouële de clocire în absența clocei, când adecă cloca să scoboară de pe cuib, ca să mănca; căci atunci prin lucrarea aceasta nu să conturbă cloca de fel.

Dacă nu easă puii din ouële de găini în 20—22 zile, ear' la rațe, găște

și curci în 28—33 zile, atunci avem să cercetăm de-amăruntul ouăle, că oare peste tot se află în ele pui vii.

Dacă ouăle sunt stricate sau dacă acelea conțin pui morți, ele sunt, ținute la lumină, sure întunecate, coaja lor este în cele mai multe cazuri sură sau albă mânjită, au și un miros urit, și se răcesc numai decât; din căldura continuă a oului putem deduce, că în el se află pui vii. Răcorirea grabnică a oului o putem observa, dacă îl ținem la ureche sau la vârful nasului. O altă modalitate pentru cercetarea ouălor de clocire este, dacă băgăm ouăle 10 minute în apă caldă de 32—35 grade R. În cazul când arată ouăle deplin clocite în apa asta caldă o mișcare deosebită cu întreruperi, atunci ne nisuiam a produce pe coaja oului cu o cheie o crepătură ușoară, cufundăm ouăle încă odată în apă caldă și le depunem eară pe fundul vasului. Dacă peste vre-o câteva oare nu easă puii, atunci depărtăm ouăle aceste ca netrebnice din cuib. Ouăle, care în apă caldă nu arată nici o mișcare, nu se mai pun sub cloacă. Se nu ne prea pripim însă cu lăpădarea ouălor. De multe-ori se înșală omul la probă, puiul este în multe cazuri prea slab și pentru aceasta nu se mișcă, sau a rămas îndărpt în desvoltarea lui, dar' poate eși mai târziu. La cercetarea oului în timpul clocirei să recere, ca să fim foarte precauți, liniștiți, și să avem multă cunoștință de cauză.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Sfaturi bune.

Uscarea cerealelor jilave.

Pentru de a usca cerealele jilăvite se recomandă amestecarea lor cu var nestins. Acesta se amestecă cu grăunțele, potrivit la o mase metrică cam 20 kg. de var, care scoate apa din ele. Se înțelege, că varul se poate folosi numai pentru sbicirea grăunțelor de sămânță, care se pot sămăna cu var cu tot. Pentru sămânțe mai mărunte, ca d. e. de trifoiu, se potrivește și pravul de cărbuni de lemn.

Grăunțe căzute pentru sămănat.

Mulți obișnuiesc a folosi la sămănat grăunțele căzute, cari sunt mai coapte și mai bine desvoltate. După-cum s'au constatat prin numeroase încercări, asta nu e bine, pentru-că însușirea de a căde se moștenește în mare măsură la plantele, ce se prăsesc din sămânță căzută.

Nutreț înămolit.

Murind un cal de colică, veterinarul l-a tăiat și i-a aflat stomacul de patru-ori mai mare ca la un cal sănătos și în el peste 16 kg. de năsip. Feriți-vă de a da animalelor earbă din locuri, peste care s'au vărsat apele.

Cum se ține mult untul proaspăt.

Dacă voim să iernăm untul proaspăt urmăm astfel: se frământă cât mai bine și se apasă bărbătește într'un vas curat, punându-se împreună cu acesta într'o căldare sau o oală mare, în care să fie până la jumătate apa cât mai ferbinte și rămânând aici până-ce apa s'a răcit.

Untul astfel tractat se poate ține în stare proaspătă și timp de 1/2 an.

Cum se scutesc lucrurile de rugină.

În contra ruginii lucrurilor de fer și oțel este bună o amestecătură de unsoare, care o căpătăm prin topirea unui Kilo de slănină, 30 grami de Camfor și ceva grafit. Cu această amestecătură se ung lucrurile, apoi după 24 de ceasuri se freacă cu o zdranță moale, prin ce primesc o față frumoasă, scilicicioasă, fiind astfel scutite pe timp îndelungat de ruginire.

În contra păduchilor de vite.

În contra păduchilor de vite, cai și porci se recomandă următorul mijloc: se toarnă într'o sticlă *oleu de peatră* și *oleu de in* în părți asemenea, se scutură bine, apoi se moaie un petec de lână cu această materie și se freacă cum se cade locurile atacate. Păduchii ce vin în atingere cu această materie îndată se prăpădesc; totuși e bine a se repeta lucrarea după câteva zile și în urmă a spăla bine acele locuri cu săpun verde și apă caldă. Acest leac e efin, vindecă îngrabă și nu e vătămător întru nimic, chiar nici pērul nu cade.

Știri economice.

Expoziție de vite românească.

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ va aranja și în anul acesta în 5/17 Octomvrie o expoziție de vite în *Boița*, la care vor fi admise vitele locuitorilor din *Boița*, *Porcești*, *Sebeșul-inferior* și *superior*, *Racovița*, *Veștem*, *Tălmăcel* și *Sadu*. Avis locuitorilor din aceste comune, ca grijindu-și bine vitele, să se presente cu un număr cât mai mare la această expoziție.

„*Murășanul*“. La 29 Iulie n. s'a ținut adunarea generală constituantă a institutului de credit și economii „*Murășanul*“, din *M-Radna*. *Direcțiunea institutului*, aleasă pe durată de trei ani, s'a constituit astfel: *Vasilie Beleş*, președinte; *Demetriu Roman*, vice-președinte; *Paul Milovan*, Dr. *Aurel Halic*, *Constantin Paulescu* și *Melețiu Suci*, membri în direcțiune.

Școală agronomică cu limba de propunere română în Bucovina. Cu începutul zilei de 1/13 Octomvrie a acestui an se va deschide în *Rădăuți* (Bucovina) o școală agronomică cu limba de propunere română. Școala se va înființa pe cheltueala țerii. Frații noștri bucovineni sunt foarte veseli de înființarea acestei școale, mai ales fiindcă ei sperază, că prin aceasta s'a făcut numai începutul ridicării și altor școale, atât

de necesare pentru poporul român bucovinean. Îi îngrijește însă mult împrejurarea, că după un paragraf al statutului nouăi școale, deși se zice că limba de propunere e limba română, totuși se dispune, ca școlarii, a căror limbă maternă este limba germană, să fie instruiți în această limbă. În adevăr, dispozițiunea aceasta e de neluțeles. Nici la una din școalele nemțești din Bucovina nu se ține seamă de școlarii români, ca ei să fie instruiți în limba lor maternă. Pentru-ce oare la o școală românească să se dea instrucțiunea în două limbi, de dragul unor elevi străini? Cu drept cuvânt Românii bucovineni să tem, nu cumva să ajungă și această școală cu timpul un cuib de germinare pentru ei.

Recolta grâului. Anul acesta s'a produs pe suprafața pământului cu peste 80 milioane de hectolitri mai puțin grâu ca anul trecut. Din acestea vin în so oteala Ungariei 11 milioane, în a României 8 milioane și a Rusiei 20 milioane hl. Grâu ne va da America, deși nici acolo nu au ca într'alți ani. Nu e deci mirare, dacă la Pesta s'a suit prețul grâului la 14 fl. de hl.

Import oprit. Importul de porci și de animale rumegătoare din Bucovina în Ungaria e cprit începând cu 27 August a. c. din cauza boalelor lipicioase, ce bântue în Bucovina.

Miere de albine. *Nicolae Berar* econom în *Zám* (Hunyadmegey), precum ne scrie, ar ave două ferii de miere de albine, stoarsă cu mașina. Cei-ce au lipsă de miere să se adreseze la dēusul.

Boale de vite. *Boala de gură și de unghii* s'a constatat în comunele *Tiur*, *Oarda-de-sus*, *Carna*, *Alba-Iulia*, *Vingard*, *Cunța*, *Chișfalău*, *Tartaria*, *Șeușa*, *Beja* și *Cut* din comitatul *Alba-de-jos*.

Muci la cai s'au constatat în comunele *Iad*, *Martfa'eu*, *Felmer*, *Amlăș*; *riie* în *Turda*. S'au stins boalele în comunele *Vela* și *Lengyelfalva*.

Filoxera. Constatându-se filoxera în comuna *Luna*, comitatul *Solnoc-Dobâca*, viile de acolo au fost puse sub carantină.

Cale ferată. Lucrările la linia *Bistrița—Borgoprund* se vor începe cât mai curând.

Boala de porci. În mai multe comune ale comitatului *Sătmar* pier porcii cu sutele.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentului nr. 3025. Încât din văi și rțuri beau oamenii și animalele, cari s'ar pute ușor bolnăvi, fiind apa încărcată de materii dubite, ca cele ce provin din topirea cānepei, credem, că poate să fie vr'o ordinațiune, pe cari să razimă cei ce vō opresc a topl cānepa în *Murăș* și alte ape curgătoare. Acea ordinațiune însă nu o cunoaștem. Faceți cu toate aceste un lucru care este spre binele și sănătatea D-Voastră, topind cānepa în bălți, de cari, chiar în acest an ploios, se vor afla ca pretutindenea — și pe hotarul comunei D-Voast e.

Pavel A. în R. Un criminal poate fi pedepsit numai cu temniță sau apoi preste anii de robie cu pierderea dreptului de a pute ocupa anumite vreme deregătorii publice. Dacă ese din prinsoare și trec și anii de pierdere a deregătoriei, poate earăși să ocupe un post.

Abonent nr. 9629. Pentru măturarea regulată a coșurilor (hoarnelor) sînt regulamente deosebite în fiecare comitat. Informați-vă la centrul comitatului despre acest regulament și acolo veți afla ce drepturi au coșerii și ce drepturi aveți Dvoastră.

D-sale Iosif Mo... în Zam. Nu aveți dreptul se opriți oamenii din alte comune, ca să nu lucre la drumul de fer. Domnii dela căile ferate au voe deplină să primească pe cine ei vreu ca lucrători. Cu rēul nu merge dar', ci cercați cu binele. Dați rugare la cei mai mari dela căile ferate, spunēndu-le că sînteți sēraci, trebuie să trăiți din munca mînșilor, poate că vō vor primi apoi la lucru, Sigur, că ați făcut la început vre-o necuviință și de aceea nu vō imbie cu lucru, ci-l dau oamenilor din alte comune. Încă odată dar' cu rēul nu merge, ci mai iute cu -- buna!

Însoțiri de viieri.

Mănecând dela daua, ce o îndură vierii nostri la culesul viilor, dar' mai ales la ținerea și la vēnzarea vinului, cānd satele noastre năpșdite sînt de fel de fel de Ovrei din depărtări — comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” au socotit de a fi folositor, dacă și vierii nostri, urmānd pilda dată de alte popoare mai înaintate, se vor întovărăși și în aceasta privință în așa numite „Însoțiri de viieri”, povățuite de anumite orîndueli cuprinse în așa zisele statute.

Cu acest lucru s'a îndeletnicit comitetul central la întrunirea agricolă, ținută în primăvara anului de față în vrednica comună Laz, (de lângă Sebeșul-săses), unde venind vorba despre acest fel de însoțiri, fruntașii din comună, cari au vii bune și frumoase, s'au hotărît să întemeze o asemenea însoțire, ear' comiteul central al reuniunii le-a pus la îndemână un proiect despre :

Statutele

Insoțirii vierilor din Laz, asociațiune înregistrată

1. Întemeerea și scopul.

§. 1. Subsemnații formează o însoțire de viieri sub firma: „Însoțirea vierilor din Laz, asociațiune înregistrată”.

Însoțirea își are sediul în comuna Laz.

§. 2. Scopul însoțirii e a produce prin adunarea și stoarcerea comună a strugurilor membrilor ei vinuri curate, a le cultiva în mod uniform și a le realiza prin vindere comună cu prețuri cât se poate mai mari.

II. Membri, drepturile și datorințele lor.

§. 3. Membrii ai însoțirii pot deveni numai locuitori din comuna Laz, cari se ocupă cu cultivarea viilor și se bucură de toate drepturile cetățenești.

Membri noi se pot primi prin direcțiune numai în prima jumătate a anului calendaric. În contra unei hotăriri a direcțiunii, prin care se refușă primirea petentul poate recurge la adunarea generală. Cei primiți au de a subscrie statutele, prin ce devin membri. Vēduvile membrilor rōpoșai nu mai au trebuință de primire. Ele au să subscrie însă statutele.

Asemenea nu e lipsă de o primire deosebită, dacă un membru s'a mutat cu domiciliul din comuna Laz și se reîntoarce iară, voinđ să reîntre ca membru.

§. 4. Dreptul de membru se pierde:

a) prin eșire de bună voie din însoțire, (eșirea se poate face numai în prima jumătate a anului calendaric.)

b) prin eschidere.

c) prin moarte.

Declarația de eșire e a se face în scris președintelui însoțirii, care va extrada o adeverință despre primire. Membrul exchis înceată a mai fi membru cu sfîrșitul anului, în care a urmat eșirea.

Eschiderea poate urma, dacă membrul nu-și împlinesc datorințele statutare prin hotărîrea adunării generale. Eschiderea întră în vigoare cu ziua, în care s'a luat concludul.

§. 5. Membrii au drept:

a) a participa cu excepțiunea membrilor femeni și minoreni, la adunările generale și a vota (§ 17). Dreptul acesta se pierde pentru membri, cari es de bunăvoie cu ziua în care s'a adus hotărîrea adunării generale.

Dreptul de vot trebuie exerciat în persoană prin membri bărbătești și maioreni și nu se poate ceda la alții. Membrii externi, femeni sau minoreni pot fi reprezentați prin arîndașii, administratorii ori tutorii lor sau prin un alt membru, vēduvele prin un fiu maioren.

b) a participa amēsurat statutele și a hotărîrilor însoțirii la profitul și alte favoruri ale însoțirii.

§. 6. Membrii sînt datori:

a) a garanta pentru toate obligămintele însoțirii între sine în proporțiune cu părțile la fundamentale (§. 23) față de alte persoane solidar și nemărginit cu toată averea lor.

b) a plăti soartea fundamentală și taxa de intrare (§. 25) în cassa însoțirii precum și a purta alte servicii, hotărîte de către adunarea generală.

c) a observa statutele însoțirii riguros precum și a sprijini interesele însoțirii în toată privință.

d) a preda toți strugurii culeși, după culegere numai decât, direct dela vie și întregi fără a-i strivi, însoțirii.

III. Organizarea însoțirii.

§. 7. Însoțirea își poartă afacerile prin

a) direcțiune,

b) comitetul de supraveghiere,

c) o comisiune de examinare,

d) prin adunarea generală.

A. Direcțiunea.

§. 8. Direcțiunea constă din președinte, care este totodată și notar și din trei membri, dintre care unul este și cassar, cu totul dar' din 5 membri. Direcțiunea se alege totde-una pe 4 ani. Tot la doi ani es (ăntăia oră prin soarte) doi resp., 3 membri. Eșind membrii din direcțiune sau fiind stabil îndeceți a-și împlini funcțiile, se pot substitui membrii până la ședința proximă a adunării generale, în care se vor face alegerile susplinitoare. Durata funcțiunii a membrilor direcțiunii aleși în modul acesta e aceeași ca a acelora, în al căror loc au intrat.

Legitimațiunea direcțiunii se constituie prin protocolul adunării generale.

Firmarea pentru însoțire urmează punēndu-se subscrierile celor îndreptățiți spre semnare sub firma însoțirii. Firmarea are numai atunci putere de drept pentru însoțire, dacă se subscrie prin președinte ori vicepreședinte și încă un membru al direcțiunii.

Drepturile direcțiunii.

§ 9. Direcțiunea reprezentează însoțirea atît față de judecătorii cât și față de alte persoane. Privitor la reprezentare sînt a se observa dispozițiunile legii comerciale.

Afacerile însoțirii le poartă direcțiunea autonomă încât nu e restrînsă prin statute, prin instrucțiunea și hotărîrile adunării generale.

Direcțiunea are de-a îngrijii pentru purtarea contabilității, pentru siguranța cât și pentru depunerea sigură și cu camătă a numerariului de cassă, pentru compunerea socotelilor și bilanțelor și pentru executarea tuturor dispozițiilor, care le face legea comercială pentru însoțire și organele ei. Despre toate actele, cari se execută prin direcțiune, trebuie pe existe hotărîri statutare (§ 10) Spre cumpărarea de imobii, a căror preț nu trece peste 500 fl., direcțiunea e îndreptătită.

Dacă prețul trece peste 500 fl. se recere încuviințarea adunării generale.

Direcțiunea este obligată :

a) a hotărî asupra primirii de membrii noi (§ 3),

b) a denumi personalul lucrător (bugner, pivnițar (clucer) și a statori plățile lor.

c) a statori după-ce a ascultat comisiunea de examinare prețurile strugurilor, eari vin a se cumpăra și a le vinurilor, cari sînt a se vinde.

d) a hotărî asupra altor cheltueli măi mici și asupra restituirii de cheltuli avansate în numerar.

e) a contracta în margiile fixate de către adunarea generală (§ 18 f. și 24) împrumuturi,

f) a compune până în 1-ma August bilanțul anului premergător și a-l preda președintelui comitetului de supraveghiere.

Președintele direcțiunii are de-a îngrijii ca toate aceste datorințe să se îplinească punctuos.

§ 10. Direcțiunea trebuie să se adune în ședințe regulate înainte fixate și afară de aceea de atâtea ori de câte ori recer afacerile. La ședințele regulate ale direcțiunii nu sînt invitări de lipsă. Invitățile la celelalte ședințe au să urmeze prin președintele în scris, arătāndu-se obiectele, cari vin a se pertracta. Președintele poartă și presidiul în ședințe.

Pentru validitatea concludelor direcțiunii se recere prezența de mai mult ca jumătate a membrilor ei.

§. 11. Bilanțul trebuie compus după principii comerciale și are să cuprindă într'un conspect sumaric :

A. Averea însoțirii (activele) și adecă :

1. Starea cassei în numerar la sfîrșitul anului.

2. Starea hărțiilor de valoare, cari sînt a se specialisa după categorii și cari nu se pune în socoteală mai sus decât cursul notat în 31 Decembrie al fiecărui an.

3. Pretensiunile, orēduite după felul lor, socotindu-se pretensiuni eventual dubiose după valoarea lor probabilă ear' cele nefcassabile sînt a se lăsa cu totul la o parte.

4. Valoarea mobililor, a vinurilor s. m. d., cari s'au aflat la sfîrșitul anului.

5. Valoarea imobilelor la sfîrșitul anului. Provisiunile de vin sînt a se socoti numai după prețul de vēnzare en gros detrăgēndu-se 25% celelalte mobii, unelte buți ș. a, precum și zidiri, moșii numai după prețul, care îl au la compunere, dar' nici odată mai sus ca prețul de cumpărare.

(Va urma).

CRONICĂ.

O faptă nobilă. Ni-se scrie din Tîr de lângă Blaj: O faptă de o deosebită importanță moralizatoare s'a săvîrșit azi Duminecă în comuna noastră. Dl *Mihail Străjan*, prof. în Craiova, a dispus ca părinții și înmormîntați în cimiterul comun să fie exhumati și osemintele lor așezându-le într'un sicriu nou le-a pus spre odihnă vecinică în cimiterul de lângă biserică unde le-a ridicat o frumoasă peatră de granit. Ceremonia celebrată-o vice prot. *George Barbat*, viceprot. onor. *Alex. Albini* și capel. *Iuliu Nistor*, asistați de un lector. A cântat corul de țerani, condus de prof. *Aron Papiu*. La sfîrșitul ceremoniei, la care au asistat mulțime de inteligență din Blaj și întreg satul, parochul *Ioan P. Păcurar*, a lăudat mult această faptă nobilă a dlui Străjan, scoțînd din întreg faptul învătătura, că părinții să nu pregete a-și da copii la școală, și copii să învețe și învățînd să-și acucă aminte de creșcătorii lor. Însemnătatea faptului acestuia o ridică mult și împrejurarea aceea, că deși dl Străjanu de multă vreme petrece în România, totuși nu s'a lăsat să fie dus de falsele învățături moderne și întors acum după 25 ani în mijlocul confrăților sei, ține să arete lumii, că nu și-a uitat de părinții sei și de legea mîngăietoare și sfîntă, în care a fost născuț și crescut.

Parastas. Ni-se scrie: Ziua de 6/18 August a. c. fiind hotărîtă pentru servirea parastasilor și a sfințirii monumentului ridicat dl cătră fiii bravilor părinți *Mașteiu* și *Sofronia Candale* din comuna *Poiana*, com. Bistrița-Năsăud, ceremonia s'a săvîrșit cu pompa convenită și în asistența unui public numeros. Au participat pe lângă fiii și ficele repausaților și numeroșii descendenți ai acestora domiciliați în comună, și fiii *Alex. Candale* și *An. Candale* împreună cu familiile lor, cel dintău inginer silvic și silviculor șef al domeniului coroanei în România, al doilea preot în comuna Borgo-Bistrița. Au mai fost de față apoape toți poporenii locali și mulți locuitori din comunele vecine. *Un participant.*

„Te pușc — domnule fisolgebirëu!” Ni-se comunică din *Caras-beverin* un cas, care varsă sinistre lumini asupra desperării extreme, în care nu arare-ori aruncă barbarele solgăbirae ungurești pe bieții noștri țerani. Zilele acestea un brav țeran din *Globucraiova* (cercul Teregova) s'a prezentat la cancelaria fisolgebirëului *Lüerwaldt Hugo*, Ungur neaoș(?), și mîhnit la culme, l'a amenințat, că-l pușcă. Fisolgebirëul a chemat martori și *desperatul țeran și-a repeșit și în fața acestora amenințarea.* Au venit și gendarmi, dar' nici acești sbiri n'au înfricat de loc pe țeran. „Nu mi-s nărod, nu mi-s beat, însă 'mi-ai făcut nedreptate la desfacerea comunionului, așa că mîne mi-se vînd boii, de aceea n'am ce să mai fac, să știți că-l pușc!” Bătrînul a fost pe loc arestat și dus la judele din Caransebeș, care după-ce l'a luat la protocol 'i-a dat drumul. Totodată execuția contra țeranului s'a sistat și deocamdată boii nu 'i-s'au vîndut. — Eată unde duc barbarele autorități maghiare pe bietul Român, omul cel mai blînd și mai pacinic pe lume!

Preot rătăcit. Din *Borodul-mare* (lângă Oradea) ni-se scrie: Foile ungurești nu mai știu cum să laude pe preotul de aici *Vasilie Herlo*, care în de ziua Sf. Stefan a ținut serviciu divin și a rostit un discurs „patriotic”, în ființa de față a multor Unguri, oî-

cioși și neoficioși. Aceasta e a doua ispravă „patriotică” a dlui Herlo. Prima a fost, când a presidat un banchet în onoarea deputatului șovinist *Telegdy Iózséf*. Lucrul e foarte trist mai ales că *Borodul-mare* e cea mai românească parochie în părțile acestea. Ar fi necesar, ca ordinariatul să iee măsurile cuvenite față de numitul preot. — *Dixi.*

Dar' bisericeii s'arbest. Maguatul s'erb., br. *Miloș Baich*, răposat zilele acestea, a testat bisericeii gr.-or. s'erb. palatul seu în valoare de 250.000 fl.

„Cuvîntul” Jidanului. În *Murș-Sântimbru* s'a dat în luna aceasta o petrecere. Și aici s'a încuibat un Jidan, care a păcălit rău pe cei-ce au întocmit această petrecere. Jidanul adevărat le făgăduise, că luînd ei beuturile dela el, nu le va socoti nimic din taxa de consum. N'au trecut însă câteva zile dela petrecere, și cărăușul, care adusese beutura, se vede improcesuat din partea Jidanului pentru taxa de consum în valoare de 20 fl. Taxa aceasta a solvit o președintele petrecerii, care a avut prilejul să se convingă, că „vorba Jidanului nu e vorbă”.

Alegere „ungurească” de primar. Din comuna *Șutu* ni-se scrie, că primpretorul din Iara se poartă la alegerile comunale nu numai dur, dar' și nedrept cu alegătorii. Când cu ultima alegere de primar din comuna Șutu a declarat oamenilor, că pe primar îl denumește el, ear' pe ceilalți direcțori și-i pot alege. Când bărbații de încredere n'au voit să subscrie protocolul, 'i-a amenințat cu injurături vrednice de un Săcuiu cu toate relele. Unul dintre ei a și scris de frică, dar' pe bravul țeran *Vasilie Popa* nu l'a putut îndupleca nici decît. Afurisita de ușa a treia!

Nouă școală românească în Macedonia. În comuna *Oșan* (Meglen) în Macedonia s'a inaugurat cu mare solemnitate prima școală românească construită pe cheltuiala locuitorilor. Localul a fost împodobit cu verdeață și cu flori. După serviciul divin s'a făcut inaugurarea în prezența mulcazimului *Mustafa Effendi*. Institutorul *Gușu Gaga* a ținut un călduros discurs în dialectul megleno-român.

Lueger — mijloc de geșeft. Din prilejul zilei sfîntului *Stefan* (20 August n.) în *Pojon* au fost închise după ameazi toate prăvăliile. Un Jidov comerciant folosind ocazia binevenită, și-a așezat în dosul sinagogei o baracă să vîndă pahare și fel de fel de vase, toate cu chipul lui *Lueger*. Cât ai bate în palme, toate obiectele Jidovului au fost cumpărate de... Jidovii orașului, cari se temeau, nu cumva prin răspîndirea chipului lui *Lueger* între creștini să prindă antisemitismul și mai adănci rădăcini în *Pojon*, unde și așa e foarte puternic. Și așa Jidovul a făcut dela *Jidovi geșeft*, cu ajutorul lui... *Lueger*. Ce ironie!

Rupere de nori. Din *Mândra* (comit. Făgăraș) ni-se scrie: În 26 l. c. noaptea la 12 ore lângă comuna *Mândra*, (Făgăraș), a fost rupere de nori care a făcut să crească vatea ce trece de alungul comunei atât de tare, încât oamenii amenințați fiind au fost siliți a părăsi cu vite cu tot casele și a să refugia la deal. Aceasta a cauzat pagube mari înecînd erburile, otăvurile și ducînd tot fînul și otava de pe cîmp ce era cosită; ba ce e mai mult și bucatele de prin șuri au fost înecate și multe duse.

Ziua nașterii moștenitorului României. Principele *Ferdinand* al României a implinit în 23 Aug. n. 32 ani. Din acest prilegiu festiv s'au s'arbat în mîndstirea *Sinaia* și în toate bisericile catedrale din România serviciu dumnezeesc.

Socialiști în armată. Socialismul se întinde cu nespuse iuteală și în armata noastră. O statistică documentată a socializatorilor, edată de curînd, arată, că în armata austro-ungară din Ungaria se află de prezent 10.260 socialiști. Toți acestia sînt fanatici oameni ai propagandei, și răspîndesc ideile lor în necazul celor mai aspre dispoziții militare în materie. Contingentul cel mai mare al soldaților socialiști îl dă *Budapesta* și orașele mai fruntașe din provincie.

Gendarmi bătuti. Poporenii comunei ungurești *Fászkerekegyháza* (lângă *Kecskemét*) au comis Dumineca trecută, cu prilegiul unei s'erbări, acte de adevărată barbarie față de doi gendarmi, trimiși a păzi ordinea. Țeranii, agitați de cățiva zurbagii, au plănuit formal să atace pe gendarmi. Intervenind acestia să pună capăt unei bătăi de cărcimă, momentul a fost binevenit. Oamenii s'au năpustit cu furci asupra gendarmilor, 'i-au desarmat, și cu săbiile și cu puștile 'i-au ciungărit în chipul cel mai barbar, rîndindu-l de moarte. Primarul a telegrafat la *Kecskemét* după gendarmi, cari au venit însoțiți de procuror și de judele instructor. Acestia au introdus numai decît cercetare. S'au făcut numeroase arestări. Gendarmii bătuti au fost transportați în completă stare de inconștiență la spitalul din *Kecskemét*.

Așa-i la noi, sub părintescul regim unguresc: între Unguri, aceștia măcelăresc fără nici o cauză pe gendarmi, între naționalități, gendarmii măcelăresc în dragă voce pe pacienții *Ne-maghiari*!

Mirozenii de-ale șovinistilor. *Egyetértés* și alte foi ungurești scriu — auziți și vă cruciți! — că printre S'erbii gr.-ort. din... *Ardeal* (!!) ar fi circulînd apeluri „agitatorice”, de înțeles să se organizeze și să se prezenteze în congresul național din *Sibiu* (!!) ca un corp puternic! Și spuse odată aceste mirozenii, foile ungurești dau la injurături contra „daco-românilor”, de nu-ți vine să te crezi între ziaristi, ci între... vizitii. Și când te gîndești, că bietul public cetitor unguresc ia asemenea stupidități drept adevăruri indiscutabile! Sireac public...

Răsvrătire de muncitori. În *Löcse* o răsvrătire violentă a izbucnit între muncitorii de acolo. Au venit la mijloc gendarmii și lucrul a ajuns la o bătăe sângeroasă. Muncitorii dedeau cu cuțitele, gendarmii cu baionetele. Treisprezece muncitori și un gendarm au fost răniți, parte greu, parte ușor.

Precupești și handlei — patrioți! O știre de cea mai mare însemnătate pentru ungurism: precupești, bocceangii și handleii din *Budapesta* s'au hotărît a pune temelie unei mari societăți patriotice, cu firma... „Reuniunea precupeștilor, și handleilor naționali din *Budapesta*”... Trăească!

Uciagașul lui Canovas. Se vestește din *Madrid*, orașul cel mai fruntaș al Spaniei, că anarhistul *Angiolitto*, uciagașul ministrului *Canovas*, a fost osândit din partea tribunalului militar la moarte prin ștreang și a și fost spânzurat.

Nou avocat român. Dl Dr. Ioan Popovici ne anunță că a deschis cancelaria advocațională în Făget.

Icoane dela Mediaș. Primum din Mediaș două fotografii făcute de dl Fr. Guggenberger, cari rețin două frumoase scene dela sărbătorile „Astrei”. Ele ne arată eșirea poporului întru întimpinarea comitetului, în momentul când țeranii trec peste piața orașului. Fotografiiile sânt reușite și ne arată două grupuri frumoase, cum merg doi cu doi. Una ne arată un șireag de femei și fete, alta de bărbați și fii junci.

Tren la Seliște! Marți după amiază a sosit din încântătoare și ospitală Seliște primul tren. Mersul noii linii Sibiu-Seliște va fi: dela Sibiu pleacă dimineața: la 7,50, la Seliște sosește la 9,34, din Seliște pleacă la 5,30, la Sibiu sosește la 6,58; după amiază: din Sibiu pleacă la 4,10, la Seliște sosește la 5,54, din Seliște pleacă la 12,30, la Sibiu sosește la 1,58.

— Linia Seliște-Miercurea nu-i încă terminată; e terminată însă linia Miercurea-Vințul-de-jos, care asemenea s'a deschis deja. Mersul trenurilor pe această linie e următorul: dimineața pleacă Miercuri din la 10,35, ajunge în Vințul-de-jos la 12,07; după am. pleacă la 7,11, ajunge la 8,32; dimineața pleacă din Vințul-de-jos la 8,55, ajunge în Miercurea la 9,35, după amiază pleacă la 3, ajunge la 4,40.

Oficer dacoromân osândit. Sub acest titlu de fantasmagorie, foile ungurești scriu, că un fruntaș „agitator valach”, dl Ioan Lințu din Caransebeș, locotenent pensionat, a fost osândit la pierderea rangului și a pensiei, din cauza uneltirilor sale contra „statului maghiar”. Stim, că dl Lințu e un brav fruntaș al inteligenței noastre din Caransebeș, deci forma în care-l prezentă reptilele ungurești ne pare întru toate de domeniul celei mai exaltate fantasii. *Egyetertés*, înregistrând cu diabolică bucurie știrea, îl gratifică cu cele mai ungurești epitețe ornante, între cari „om pervers” nu-i cel mai puțin aspru, și-l acuză, că dînsul ar fi aprins steagul unguresc, ar fi înjurat pe Unguri cu cele mai triviale vorbe și ar avea obiceiul (în sine unguresc!) de a scuipa pe Unguri, cari îl salută!! S'ar pute niște stupidități mai încornorate?! Și jurnaliștii unguri mai au obrazul să le dea în vileag!

Barbarie în biserică. În comuna ungurească Lajta Pondány niște necunoscuți au comis o rușinoasă barbarie în capela țintirimului comunal. S'au furișat cu forța înăuntru și au sfîrțicat și adrențuit în chip barbar o prețioasă iconă, care reprezenta pe Isus răstignit.

Două surori sinucigăse. În comuna ungurească Petri s'au sinucis deunăzile amîndouă fetele economului Tarkó Mihályi, una de 18, cealaltă de 16 ani. Nefericitele s'au dus noaptea la mormîntul mamei lor și s'au spînzurat. La fapta desperată le-a împins noua lor mamă mașteră, care le tracta foarte rău.

Rugă cu sânge. În Vizma, Bănat, se iscă cu prilejul unei ruge o încăerare între țerani și gendarmi. Aceștia fură desarmați și bătuți crunt. S'au concentrat numai decît mai multe posturi de gendarmi, cari înădușiră revolta. 20 de inși sînt arestați.

Casuri de moarte. Primum următoarele anunțuri: Subscrișii cu inima frîntă de durere aduc la cunoștință tuturor moartea prea iubitului tată, socru, frate și consăngean Maximilian C. Codarcea paroch și v.-protopop gr.-cat. al Pogăcele; întemplată astăzi în 29 August 1897 la orele 12^{1/2} din zi după un morb scurt provăzut cu sf. Sacramente ale moribunzilor, în anul al 61 al etății și al 33 al preoției sale. În mormîntarea scumpului, reposat va avea loc în 31 August st. n. la 2 ore p. m. după ritual bisericii gr.-catolice. Pogăcea, la 29 August, 1897 Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Virgiliu, Alexandru, Victor, ca fii. Eugenia, n. Cotta ca noră. Sabin, și Liviu, ca nepoți. Susana, Samfira, Anica, George, ca susori și frate cu familiile lor. Augustin Cosma și soția Iulia, Aurel Pop și soția Lucreția, ca cumnați și cumnate.

— Afîm trista știre; că Nicolae Mosora, un vrednic fruntaș din Seliște, fost primar mai mulți ani, epitrop al bisericii etc. a răposat Joi dimineața la 8 ore, în vîrstă de 61 de ani.

Gendarmi și... câni. Ministrul de honvezi, voină a imita pe Elvețieni, a dispus să se pună în serviciul gendarmeriei câni, cari să facă serviciu în patrole. Până acum pe teritoriul a două comande de gendarmerie se fac probe cu câinii. Dacă lucrul va reuși, întreagă gendarmeria va fi provăzută cu câni de serviciu.

Jidov contra Ungurilor! Ați auzit minune ca asta? S'a întemplat deunăzile în Nagy-Szöös. Murise anul trecut un Jidan cu numele Grosz Salomon și nevasta lui voi să-i ridice un monument. Jidanul mort era bun „patriot” și nevasta sa pentru mai marea mărîre a Israelului unguresc voi să pună pe mormînt o inscripțiune ungurească. Rabinul însă n'a voit să permită ridicarea unui monument cu inscripțiune ungurească în cimiterul jidovesc și a închis ușa cimiterului, ca să nu poată fi ridicat monumentul. Casul acesta a produs mare senzație printre maghiarimea de acolo, mai ales, că rabinul era considerat foarte înflăcărat „patriot” maghiar.

Contra concubinagiului. Consiliul comunal al unui oraș foarte împopulat din Stiria a adus zilele trecute cu unanimitate un conclud, prin care se interzice proprietarilor de case de acolo primirea de chiriași, cari trăesc în concubinagiu. Călcarea acestui conclud se pedepsește cu 10 fl. sau închisoare de 48 ore, ceea-ce se repetă până când cei-ce trăesc în concubinagiu nu părăsesc această conviețuire.

Două mirese — un sicriu. La Oradea-mare s'a sinucis zilele trecute un sergent-major de honvezi, Nemes Kálmán. La început nu se știa, cine i-a putut pune în mână arme ucigăse, dar' în curînd s'a descoperit, că două mirese i-au pus capul. Sergent-majorul se fidanțase cu o fiică a unui jude bogat. Scurt timp în urmă s'a fidanțat și cu altă fată, asemenea bogată, și acesteia i-a dat inelul primei logodne. Dar' logodna primă n'a desfăcut-o. Amenințînd lucrul a se descoperi, bi-logodnicul s'a sinucis, ca să previe degradarea și cu ea o vieță de miserie. La înmormîntare amîndouă miresele au adus câte o cunună, dar' fiecare protesta sgomotos contra cununii celeilalte, așa că au provocat scandal.

Avis. La întrebarea mai multora înștiințăm pe iubii cetitori, că premiul „Foia Poporului” se va trimite abonenților deodată cu numărul de Crăciun.

Mulțumită publică.

Aranjîndu-se la 1 August st. n. în școala gr.-or. din loc o petrecere în favorul fondului înființat pentru ajutorarea școlărilor săraci, cu aceasta ocaziune peste prețul întrării au binevoit a suprasolvi următorii d-ni: Sever Barb comptabil Reghin 3 fl. 40 cr., George Tîrnovean notar Ibănești 1 fl. 80 cr., Ioan Racoțian preot Ibănești 1 fl. 40 cr., Ioan Racoțian cantor Ibănești 70 cr., Gregoriu Nicoară preot Ibănești 40 cr., Mathei Tîrnovean proprietar Ibănești 40 cr., Bucur Lupescu neguțator Ibănești 40 cr., Iuliu Crainec preot Urișul-inf. 60 cr., Zaharie Mathei preot Urișul-sup. 40 cr., George Pop cantelist Iabenița 40 cr.

Tot cu această ocaziune și spre susnumitul scop, fără a lua parte la petrecere, au binevoit a contribui dl Ioan Budnariu proprietar Petelea 1 fl. și d-na veduvă Irina Boeri.

Pentru cari suprasolviri li-se aduce susnumiților d-ni și d-nă sinceră mulțumită și pe această cale.

G. Hodă, în 15 August 1897.

Comitetul aranjator.

Mai nou.

Împotriva Nemților.

Cu prilejul sosirii lui Faure în Paris, s'au făcut încercări de demonstrații împotriva Nemților. Din mulțime se auzeau strigăte groaznice: „Jos cu Bismarck! Jos cu împăratul Wilhelm! Jos cu Țeara-Nemțească”. O mare mulțime de oameni au voit să meargă la ambasada (palatul încredințatului neam) germană, dar' au fost împedecați de poliție. În imbulzeală mai mulți au fost răniți și 10 inși arestați.

R Î S.

Remășagul Țiganului.

Făcuse remășag un Țigan cu un Român, că el mîncă într'un cîas 40 de găluște fripte în unsoare.

Mîncă Țiganul treizeci și vre-o cinci și se sătură de nu mai putea; dar' ca să nu pearză prinsoarea, se silă să le mînce în silă și pe cele rămase.

Cu chiv, cu vai, mai îmbucă încă patru, și când fu la ai din urmă, nu mai era chip: îi venea greață numai când o vedea.

Atunci Țiganul își puse mîinile în șolduri și uitîndu-se cu necaz la gălușca rămasă, zise:

— Haoliu, afurisito, pentru tine pierz eu remășagul! Dacă știam că o să-mi faci așa necaz, te mîncam pe tine la început și mă scăpam de tine, ticăloasă ce ești.

POSTA REDACȚIEI.

G. B. în Budureasa și P. H. în Măderat. Am trimis scrisorile d-voastre la respectivul neguțator; el se va pune în legătură cu d-voastre.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 28 August n.

Budapesta: 34 44 84 65 58

Tragerea din 1 Septembrie n.

Sibiu: 80 62 89 50 66

Trăgările din săptămâna viitoare după căl. vechin.

Duminică, 24 August: Deregneu, Gioajul-inf., Zetelaca.

Luni, 25 August: Bruiu, Crișul-săsesc (Deutsch Kreuz).

Marti, 26 August: Agnita, Gherghio-Sân-Miclăuș.

Mercuri, 27 August: Hapoș, Macfalău.

Joi, 28 August: Ciuc-Sepviz, Drașov, Făgăraș, Turda.

Vineri, 29 August: Spermezeu (Ispánmező), Panticueu, Vorumloc, Tășnad, Zam.

Moșie de arădat.

Moșie, situată în comitatul Hunedoarei, lângă linia ferată, în apropiere de gară, cu toate condițiile favorabile unei economii este de dat în arădă pe 6, ori 10—15 ani. [1857] 2—4

La moșie aparțin:

1. Casă cu etagiu.
2. Moară (la riu).
3. Superedificate economice.
4. Loc de arătură 66 jugere 942 stânjini.

5. Grădină 15 jug. 41 st.
6. Fânăș 97 jug. 1119 st.
7. Pășune 43 jug. 415 st.
8. Pădure 29 jug. 1249 st.
9. Neproductiv 1 jug. 664 st.

Condițiile și informații mai detaliate se pot afla la subscrișul.

George Borza,

notar cercual în Viștea-de-jos (Alsó-Vist) comitatul Făgăraș. (posta în loc).

TUTU BRÓS,

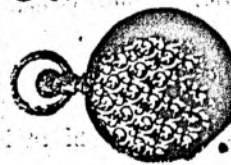
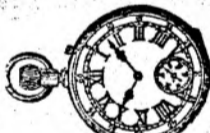
str. Cisnădiei 3. SIBIU. str. Cisnădiei 3.

Edificiul băncii „Transilvania“.

Cel mai ieftin izvor de procurare, cel mai mare deposit în toate soiurile. Oroloage, lanțuri de oroaloage, giuvalere, obiecte de aur și argint, cercei, inele, brățări, lanțuri de gât, broșuri, brățări cu orologiu, garnituri și decoruri de masă în aur și argint curat. [1151] 18—38

Obiecte optice! — Atelier bun de orologer.

Comandele din afară se execută prompt și conștientios.

FRANZ JOHANN KWIZDA.

Fluidul de restituțiune a lui Kwizda
apă de spălat c. r. privilegiată ptr. cal.
Prețul unui flacon v. a. fl. 1.40.

Prafurile Korneuburg a lui Kwizda
pentru nutrirea vitelor
mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.
Prețul 1/1 cutii 70 cr., 1/2 cutii 35 cr.

Alifia de copite a lui KWIZDA în contra copitelor aspre și crepate 1 cutie à 400 grm. fl. 1.25.	Masticul de copite a lui KWIZDA copită artificială 1 rudă 80 cr.	Săpun de șea a lui Kwizda o dosă fl. 1—.
--	---	--

Legători brevetate de gumă pentru glesne.
(Breveta KWIZDA)
Legătorile brevetate pentru glesne se fac în culoare sură, neagră, brună și albă în 4 mărimi și anume pentru piciorul stâng și drept. [1182] 15—40

A se măsura la a a.
p. grosime de 20—22 cm. potrivește mărimea 1.
" " " 22—24 " " " 2.
" " " 24—27 " " " 3.
" " " 27—30 " " " 4.
Prețul legătorilor brevetate în culoare sură pro buc. Nr. 1. fl. 2.50 — Nr. 2. fl. 2.70. — Nr. 3. fl. 2.90. Nr. 4. fl. 3.30. — Prețul legătorilor negre, brune și albe urcă pro bucată în ori-ce mărime cu 20 cr. mai mult decât la cele de culoare sură.

Cataloge ilustrate despre mijloacele patentate de scutire a lui Kwizda gratis și franco.

Se expediază zilnic cu posta prin depositul principal:
Farmacia cercuală Korneuburg.

Furnisor de curte ces. și reg. austr. ung. și reg. român.

Farmacia cercuală Korneuburg lângă Viena.

Fundat 1853.

Mare prăvălie

de
băcănie, candite, delicatose, bumbacuri etc.,
a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20. Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vânzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcănie, delicatose, candite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prăvălia noastră aranjată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corespunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspătă de diferite soiuri, Zahăr Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cuișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icre negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brânze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruete sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petroleu etc.
diferite sămânțe agronomice plombate și scutite de rocolină cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțământul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțoești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Păr, (Haras) bercă, mătăsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numeroasele comande ale M. O. public și promițând serviciu prompt, semnăm cu toată stima

„Concordia“,
societate comercială pe acții.

[1039] 33—

Doi băieți

cu creștere bună se primesc ca
învățăci în frazelăria lui

Petru Moga,

Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 44.
[1803] 4-6

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

Cumpărați direct dela isvor; astfel cruțați jumătate din preț!

The International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. C.

Directorii numitei societăți comerciale au decis în ședința din 1 Iunie sub Nr. 1258 înființarea unei secțiuni la centrala de aici, care se va ocupa cu toate afacerile comerciale pentru Austro-Ungaria, îngrijindu-se de exportul produselor engleze și de importul produselor de acolo. Societatea a încheiat cu mai multe fabrici următorul contract: toți articlii puși în comerț să fie notați cu prețurile originale de fabrică, expedarea să se întempe numai pe lângă bani gata și în fine, toți acei articli, cari n'ar corespunde, să fie reprimiti și schimbați, cu alții, ori apoi să se returneze banii, dar numai în cazul, când marfa nu a fost tăiată din bucată, ori n'a fost însemnată într'un mod deosebit la expresă dorință a cumpărătorului.

Prețuri pentru oroloage de buzunar remontoir în val. austr. netto:

Nr. 250. Orologiu anker de argint, cu capac dublu, gravat simplu balansă de compensație, lucru excelent, cu rubine	fl. 14.50	Nr. 74. Același din aur de 14 k., ciselat, foarte elegant	fl. 62.—
„ 127. Orologiu anker aurit cu capac dublu, gravat foarte elegant, în 2 mustre: cu stele ori cu flori, de 2 mărimi, pentru doamne și domni. Platat $\frac{3}{4}$, cu rubine, balansă de compensație. Orologiu minunat, poate dura ani	22.—	„ 105. Orologiu de argint, călindar pe veci, arată nu numai cu acuratețea timpul obișnuit, ci și ziua, săptămâna, luna, datul și fazele lunii, cu sticlă tare deasupra arătătoarelor; produs foarte perfecționat, gravat simplu costă numai fl. 28.50. Același orologiu din aur de 14 k., ciselat fl. 99.—. Din aur de 28 k., fl. 124.—. Cu capac dublu masiv din aur de 14 k., fl. 124.—. Cu capac dublu din aur de 18 k., foarte masiv și elegant	175.—
„ 140. Orologiu de aur 14 k., dar neciselat, fiind vîrită pentru întărirea capacelor duble o foiță de metal. Produs anker excelent cu rubine, un orologiu, care înlocuiește pe deplin unul întreg de aur și costă numai	39.—	„ 150. Orologiu Chronograph de repetiție, din aur de 14 k., neciselat, fiind vîrită pentru întărirea capacelor, duble o foiță de metal. Apăsând pe buton, începe arătătorul chronographului să alerge, apăsând eară, stă arătătorul pe loc și la o a treia apăsare sare la locul seu. Mechanismul de repetiție e independent și repetează bătăile de câte ori apăsăm; foarte potrivit pentru de-a cunoaște timpul noaptea, neavînd trebuință de lumină. Produs de precizie cu toate îmbunătățirile. Orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 300 fioini; preț extraordinar de fabrică	148.—
„ 435. Orologiu anker de aur 14 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor. Produs excelent	49.—		
„ 436. Același orologiu din aur tare masiv 14 k., cu capac dublu, foarte elegant	63.—		
„ 438. Orologiu de aur 18 k., ciselat, sticlă tare de cristal deasupra arătătoarelor, cel mai bun produs, ce s'a făcut vre-odată	64.50		
„ 439. Același orologiu cu capac dublu masiv	78.—		
„ 70. Orologiu Chronograph de argint, arată a cincina parte din o secundă, potrivit pentru măsurarea celerității la cai. Produs foarte bun cu rubine, sticlă de cristal deasupra			

Toate oroloagele noastre de aur le putem lifera cu monograme, litere, ori nume; alte gravări artistice costă 10 fl. mai mult.

Oroloage pentru dame, toate remontoir.

Nr. 556. De argint, gravat frumos, cu sticlă tare, elegant	fl. 9.—	Nr. 650. De aur, 14 k., ciselat, capac dublu, gravat foarte elegant și cu email. Ceva într'adever frumos, ce valorează 110 fl. pentru	fl. 55.—
„ 600. Același cu capac dublu, Anker, rubine	14.—	„ 672. Același, mult mai elegant cu 3 figuri (în horă), orologiu, care nu se poate căpeta nicăiri sub 150 fl.	65.—
„ 602. Același, gravat mai fin, în formă de scoică	17.50		
„ 604. De aur, 9 k., ciselat, sticlă groasă, cu broșă de aur	23.—		
„ 608. Același din aur de 14 k., ciselat, cu broșă de aur	30.—		

Afară de acestea, avem încă multe alte oroloage începînd dela 4 fl. până la cele mai perfecționate și scumpe cu chronograph, repetiție, oară, pătrar și minute, călindar vecinic și arătător de timp, totul concentrat într'un singur orologiu, care costă și până la 3000 fl., noi însă le expedăm cu prețul jumătate. Și marfă cu diamante și alte petri scumpe, îndeosebi pentru doamne, dăm cu prețul jumătate, rugăm deci pe p. t. public să se adreseze cu încredere către noi.

Fiecare orologiu e cercetat cu cea mai mare grijă înainte de expedare, garantînd pe timp de 5 ani. Aur și argint vechiu, bijuterii vechi primim în schimbul plății, după-ce vor fi examinate și prețuite de noi. Neînd mulțumiți cu prețuirea noastră returnăm obiectele.

Lanțuri de orologiu, aur 9 k., fl. 1.15; 15 k. fl. 1.85; 18 k. fl. 2.— per gram, atât pentru doamne, cât și pentru domni. Argint 25 cr. per gram.

Postavuri și stofe de haine

pentru domni și dame, mustrele cele mai nouă, moda ultimă, începînd cu desenul cel mai ordinar, până la cel mai fin. Materie de iarnă și de vară pentru fracuri și haine de salon, toate calitățile, pentru rînduri întregi bărbătești, materie de pantaloni, materii pentru haine femeiești, lână și bumbac, 1000 de mostre de diferite calități. Prețurile atât pentru materiile bărbătești, cât și pentru cele femeiești variază între 50 cr. și 25 fl. pe metru.

Mostre putem trimite numai dacă ni-se spune anume, ce se dorește și cu ce preț.

Mașini și aparate

Mici mașini de economie, invenția cea mai nouă, fără vapor (fără căzan), întocmite foarte simplu, putînd fi așezate ori-unde ca ori-și-ce cuptor simplu de fer. Încălzirea cu lemn, coks, cărbune, gaz și petrol. Prețul pentru $\frac{1}{10}$ putere de cal (putere firească) în greutate de vre-o sută cincizeci chgr. 245 fl.; pentru $\frac{1}{4}$ putere de cal, greutate cam 320 chgr., fl. 374; $\frac{1}{2}$ putere de cal, greutate cam 600 chgr. fl. 500.— Mai mari după învoială.

Aparate de uscat, pentru sbicirea a tot felul de poame și legumi. Recomandabile îndeosebi pentru uscarea de prune, carne, produse chimice etc. întocmite în 4 mărimi deosebite. Numărul cel mai înalt poate usca într'o lună la 200.000 chgr. prune, cel mai mic la 30.000. Prețul: numărul cel mai mare 2558 fl.; Nr. 2, fl. 1760; Nr. 3, fl. 1450; Nr. 4, cel mai mic, fl. 1150.—

Ori-care fel poate fi trimis în timp de 4 săptămîni dela ziua comandei.

Ori-ce alt fel de mașini etc. pentru scopuri industriale se pot comanda la noi, numai să ni-se descrie amănunțit aceea ce se dorește.

Noi plătim porto pentru toate mărfurile și sîntem gata să plătim și vama, dacă ni-se trimite cu 15% mai mult. Toți articlii se aduc atunci fără nici o cheltuială la casa celui ce a comandat, care n'are să poarte nici o grijă, întrucît nu se dispune altmîntrelea.

Banii ni-se pot trimite în bancnote austriace și în epistole recomandate, ori apoi prin ori-ce bancă cu mandatul să ni-se plătească aici. Ne rugăm a alătura la comanda suma banilor, ori a o asigura într'altfel, rămînînd în cazul contrar ori-ce comandă neconsiderată.

Ni-se poate scrie în limba germană, sîrbească ori maghiară. Toate epistolele să fie francate în deajuns, altmîntrelea nu se primesc.

Epistole, comande și bani să se trimită la domni directori dela

International Mercantile Association, 31, Cannon Str. London E. C.

Vînzători buni (agenți) se caută pentru ori-și-unde, plătindu-se proviziune mare. Pentru mostre, dacă sînt de preț, trebuie să se depună cauțiune.

Cunoștințe comerciale nu sînt de lipsă. Ori-și-cine ni-se poate adresa.

Ofertele pentru export de produse de acolo vor fi considerate, comandele pentru mărfuri vor fi în genere primite și îndeplinite cu promptitudine.

NB. Comande mai mari în românește să pot face prin mijlocirea Librăriei „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.